

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petitna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.

Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.Nova metamorfoza dveh
slovenskih politikov.

V nedeljo 3. maja se je vršil v salonu pri Levu občni zbor samostojne kmetijske stranke. Šest let že obstoji v Sloveniji ta stranka, ki je nastala s prozornim namenom, da v povojni zmedbi pojmov razbije vrste SLS. Njen krušni oče dr. Žerjav je kasneje tudi izjavil, da je njegova demokratska stranka šla samostojnim prav iz tega namena na roko. Pri volitvah za konstituanto se je takojimenovalnim »samostojnim« res posrečilo potisniti SLS toliko v ozadje, da je ostala samo relativno najmočnejša stranka v Sloveniji, toda te volitve so bile tudi višek, ki so ga dosegli Puceljevi pristaši. Kakor hitro so se začele v skupščini razprave o ustavi in temeljni ureditvi države, so njihovi volivci začutili, da so napravili zgrešen korak, ko so zapali možem Puceljevega kova in občinske volitve spomladi 1921 so že jasno pokazale, da je bil uspeh SKS samo trenuten. Ko je bila sprejeta vidovdanska centralistična ustava z izrazito pomočjo samostojnežev, je bila končnovaljavno ta stranka med Slovenci obsojena na životarjenje stranke raznih podeželskih magnatov, ki so se že od poprej nagibali k liberalizmu. Iz tega životarjenja SKS tudi volitve 8. februarja niso mogle rešiti. Ravno ob teh volitvah so jo na Štajerskem celo njeni dosedanjí voditelji začeli zapuščati. S silnim naporom se jim je posrečilo rešiti edini mandat g. Pucelja.

Takoj po volitvah so uvideli voditelji SKS, da morajo kreniti na druga pota, če hočejo rešiti vsaj ostanke. Na sestankih v Mariboru in v Ljubljani so sredi marca pretresali svoj program in se končno izjavili za zakonodajno samoupravo Slovenije ter tako javno priznali svojo veliko napako iz leta 1921. Takoj nato so se začeli bližati, da se rešijo popolne osamljenosti in politične nepomembnosti, takozvanim republikancem gosp. Prepeluhu. »Kmetijski list« in »Slovenski republikanec« sta pripravljala že več tednov svoje zveste na sodelovanje obeh stranic SKS in SRS. Kdor bo pisal zgodovino slovenskega političnega življenja zadnjih let, se bo sicer od srca nasmejal, ko bo registriral dogodek 3. maja, pa zraven primerjal, kako je Prepeluh v »Avtonomistu« vozil Puceljevo železnico, toda kaj hočete... Sila kola lomi. Kameleonsčine g. Prepeluha so itak znane. Iz »socialista«, ki je agitiral leta 1920 pri volitvah v ustavotvorno skupščino za Pašičevo rezervo pri glasovanju o centralistični ustavi, nastane navdušen »avtonomist« in v svojem listu »Avtonomistu« podčrtava, da je blizu SLS. Pridejo volitve 1923, SLS bivšega socialista ne more upoštevati in začne se v »Avtonomistu« od začetka skrit, pa vedno očitnejši boj proti SLS. Veliki slovenski avtonomist naenkrat občuti, da so mu meje slovenske domovine preozke, pa se pokloni g. Radiču, ki sam politično izreminjanje dobro razumeva in Slovenijo osreči »Slovenski Republikanec«. Volitve 8. februarja razočarajo, niti nositelji ni na bivšem Kranjskem izvoljen, Radič pade pred Pašičem na kolena... ali je kaj bolj naravnega, kakor da išče g. Albin nove orientacije? Vrhu vsega tega se — v ojetno vsaj — bližajo volitve v oblastne skupščine, kjer morejo rešiti samostojni in bivši republikanci par mandatov le, če skupno pobijajo »klerikalnega zmaja«. Navneži v vrstah SKS si ob zbližanju in sodelovanju med slovenskimi radičevci in samostojneži obetajo vsaj nekaj političnega profita tudi od možne kombinacije RR v belgrajski vladi. Pucelj ve, kako je pod Davidovič-Koroščevo vladjo igral kot zemljoradnik prijateljela vlade, napadal doma SLS, v Belgradu pa pri vladi z intervencijami ščitil svoje pristaše. Vsaj tako vlogo »prijatelja« bi radi igrali novi sobojevniki, če bi prišlo v Belgradu do RR vlade.

Novo politično kooperacijo so na občnem zboru podčrtali na ta način, da sta najpoprej govorila radičevski poslanec Kelemina in Albin Prepeluh, kot zastop-

nika večje skupine, potem pa razni samostojni voditelji kot zastopniki manjšine. Za javnost so sprejeli politično resolucijo, ki povdarja »bratski sporazum vseh jugoslovenskih plemen in veroizpovedanj na podlagi popolne gospodarske, politične, verske in socialne enakopravnosti vseh državljanov«. Beseda narodna suvereniteta in široka zakonodajna samouprava je ostala, skrbno pa so se izognili podčrtati slovenstvo, da se ne bi morda kako zamerili višjim gospodom v Zagrebu.

V posebni resoluciji SKS izjavlja, »da hoče spoštovati in čuvati verski čut našega naroda. Zato odklanja izrabljanje vere v strankarske in politične namene«. Da tako govori tudi Žerjavova demokratska stranka, ni treba povdarjati, da pa ne demokratov ne samostojnežev ne ženira napadati v svojih listih verskih institucij, pričajo

njihova glasila. Četudi se SKS v »Kmetijskem listu« ženira pokazati tako protiver-sko lice, kakor ga kažejo Žerjavovci v »Jutru«, dovolj dokumentirajo svoj »antiklerikalizem« v glasilu »Zveze kmetijskih fantov in deklet«, v »Grudi«. Pri politikih, katerih duševni oče je stari liberalizem, kaj drugega pač nimamo pričakovati.

Odkrito priznamo, da nas ta skupni nastop dveh bivših srditih nasprotnikov veseli. Da se dva sovražnika objemata, je nad vse hvalevredno, ne samo, ker s tem ozdravljata nezdrave strankarske razmere na Slovenskem, kjer je razcepljenost naših nasprotnikov v najrazličnejše stranke značila politično neizsolanost onih volivcev, ki so stali pod vplivom starega liberalizma, ampak tudi zato, ker je nam politični boj s tem neprimerno olajšan.

Princ Jurij interniran v Belju.

RADI UMOLNOSTI ALI IZ POLITIČNIH VZROKOV? — ZAPLENJENI PRINCE
VI SPOMINI — ZVEZE PRINCA JURIIJA Z REPUBLIKANCI.

Zagreb, 4. maja. (Izv.) Včerajšnji »Hrvat« poroča iz Belgrada: »Včeraj je bil minister prosvete Sv. Pribičević pri kralju v avdienci, kjer je ostal do 9. ure zvečer. Na tej avdienci se je odločila usoda kraljeviča Jurija. V vladnih krogih so namreč že zadnje dni govorili, da bodo kraljeviča Jurija postavili pod zdravniško nadzorstvo kot umobolnega.

Po avdienci je prišel Pribičević v predsedništvo vlade, kjer je narekoval sledeče poročilo:

»Ker je stanje Nj. Visočanstva kraljeviča Jurija postalo tako, da je zelo potrebno izpremeniti način njegovega življenja pod stalnim nadzorstvom zdravnikov, je na podlagi čl. 13. rodbinskih pravil za člane kraljevske hiše Nj. Veličanstvo kralj določil za kraljeviča Jurija bivališče, ki odgovarja vsem pogojem in mu dodelil posebnega zdravnika.«

Motivi za ta korak proti kraljeviču Juriju so neznani. V političnih krogih trdijo, da so navedbe uradnega obvestila le izgovor in da stoje v ozadju vsi drugi, namreč politični motivi.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Vprašanje princa Jurija je zelo razburilo politično javnost in politične kroge. V soboto je bil pozno zvečer iz predsedništva vlade izdan poseben komunike o tem, da se bo postavil princ Jurij pod stalno zdravniško oskrbo. O tem se marsikaj govori in tudi listi komentirajo vso zadevo na svoj način. »Politika« piše: »Iz kabineta predsedništva vlade je bil izdan poseben komunike, s katerim se obvešča javnost, da je stanje princa Jurija postalo tako, da je bilo potrebno spremeniti način njegovega življenja pod stalnim nadzorstvom zdravnikov. Kralj je na podlagi člena 13. rodbinskega pravilnika za člane kraljevske hiše odredil princu Juriju stanovanje, ki odgovarja vsem pogojem in mu je določil posebnega zdravnika. Ko bodo brali čitatelji te vrste, princa Jurija ne bo več v Belgradu.« — Razen tega piše »Politika« še naslednje: »V soboto 2. maja, ko je odšel princ Jurij od Angielkovića od kosa, je prišla na polkovnikovo gospodarstvo policija. Na stanovanju je bil gospodarjev brat Voja Angielković, načelnik ministrstva v pokoju. Preiskali so stanovanje. Preiskava pa ni dala nobenega rezultata, ki bi obteževal Angielkovića. Rezultati sta bila najdena dva kovčka, ki jih je pustil princ Jurij zaprta pri njem. V njih je pustil zapečaten pismo. Vse to je bilo prepeljano na urad mestne policije. Istočasno so se vršile preiskave tudi pri Jaši Prodanoviću in pri Petroviću in pri bivšem kapitanu, sinu vojvode Mišića, ter pri Ikončiću, uredniku »Republike«. O rezultatih preiskave ni bilo mogoče nič zvedeti. Govori se, da so bili najdeni v kovčkih razni memoari. Vladni krogi izjavljajo, da je bil ta ukrep storjen radi tega, ker je bil princ Jurij v zvezi z republikanci in defetisti.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Včeraj je izdala vlada o kraljeviču Juriju novo poročilo, v katerem trdi, da je bil kraljevič Jurij postavljen pod zdravniško nadzorstvo zaradi bolezni. Ta odredba izvirja že iz leta 1922, ko je bilo določeno mesto Niš

za njegovo bivališče. Takrat so upali, da se njegovo zdravstveno stanje izboljša. V resnici pa se je njegovo zdravstveno stanje tako poslabšalo, da ni mogel nihče več ostati v njegovi okolici zaradi neprestanih napadov. Kraljevič Jurij je silovito napadel pri vsakem koraku kraljevske vlado, kralja itd. in govoril o teh osebah tako nepoštljivo, da izrazov ni mogoče ponavljati. To je dokaz njegove duševne bolezni. Da je kraljevič duševno bolan, so potrdili tudi zdravniki, ki so imeli priliko kraljeviča videti in ga opazovati. Bolezen je ugotovil tudi dr. Rabinoviz iz Pariza.

Dalje pravi komunike, da so bolešno stanje kraljeviča izkoristili neki politiki, katerim je kraljevič šel na roke.

Nato navaja uradno poročilo, da je vsled mučnega kraljevičevega razpoloženja bilo potrebno kraljeviča izolirati in ga postaviti pod stalno zdravniško nadzorstvo na državnem veleposestvu Belju.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Kraljeviča Jurija so že dolgo dolžili njegovih zvez s srbskimi republikanci in celo s komunisti. Posebno so mu očitali zveze z voditeljem srbskih republikancev vseuč. prof. Jašo Prodanovićem in z urednikom lista »Republika« dr. Ikončićem. Na te obdolžitve je že skoro pred enim mesecem jako ostro odgovarjala »Republika« in je vse očitke zavračala kot izmišljene in neosnovane.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Po svojem povratku iz Pariza v Belgrad je kraljevič Jurij živel popolnoma mirno in ni nikjer nastopal v javnosti, odkar mu je bila omogočena vrnitev v domovino. Kraljevič je živel kot priprost mešan in ni služil več niti v armadi, kjer je bil dosegel čin majorja. V najnovejšem času pa so se pojavile v belgrajskem časopisju beležke, iz katerih se je dalo posneti, da piše kraljevič Jurij svoje »Spomine«. Iz časopisnih beležk se je dalo posneti, da »Spomini« za razne, danes zelo vplivne osebe ne bi bili posebno prijetni. Rokopis »Spominev«, kolikor so bili že napisani, so sedaj zaplenili na stanovanju polkovnika Angielkovića, v čegar hiši je kraljevič Jurij prijateljsko občeval.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Povodom izolacije kraljeviča Jurija je policija izvršila več hišnih preiskav v Belgradu, med drugim pri upokojenem polkovniku Angielkoviću, kjer je zaplenila dva zaboja »Spominov« in mnogo važnih pisem, potem pri voditelju srbskih republikancev Jaši Prodanoviću, pri uredniku »Republike« dr. Petroviću in na stanovanju upokojenega kapetana Mišića.

Kraljevič Jurij, prvorojeni sin kralja Petra I., je igral veliko vlogo v času aneksijske krize I. 1908. Odlikoval se je kot organizator »Narodne obrane«, znane patrijotično-revolucionarne organizacije in kot zelo agilen član tajne družbe »Ujedinjenje ili smrt«. Ko so za časa aneksijske krize politični valovi pljuskali jako visoko, je bilo srbsko časopisje zelo navdušeno za vojno proti Avstriji in vročokrvni mladi častniki so komaj čakali na ugoden trenutek, ker so bili prepričani o zmagi srbskega orožja. Ko je tedanji srbski minister vnanih

zadev dr. Milovanović izgovoril v skupščini glasovite besede »Avstrija je Bosno zarobila«, je priklopelo narodno navdušenje do vrhunca. Realni politični oziri na tedaj še za boj ne pripravljeni Rusijo in na ne še dokončano oborožitev srbske armade pa so narekovali tedanjim srbskim vodilnim državnikom hladnejše in treznejše postopanje. Z žalostjo v srcu so se morali udati vnanjemu, zlasti avstrijskemu pritisku. Minister Milovanović je moral dati zaradi izraza »zarobila« Avstriji javno zadoščenje za nekoliko prisiljenim tolmachenjem tega izraza v milejšem smislu, s čemur se je Avstrija končno zadovoljila, ni pa odnehala od svoje zahteve, da se mora takrat silno popularni kraljevič Jurij umakniti s svojega mesta. Ta zahteva avstrijske vlade je zahtevala od Srbije veliko žrtev. Pred srbsko javnostjo ne bi bila mogla nobena srbska vlada priznati, da odstopa priljubljeni kraljevič na zahtevo tuje države. V zadregi so posegli po sredstvu, ki je kraljeviču Juriju omogočilo sicer nepolitičen, a vendar jako neprijeten odstop iz javnega življenja. Proglasili so ga za človeka, ki je v svoji jezi svojega slugo tako udaril, da je služabnik vsled udarca umrl. To novico so beležili in komentirali dunajski in budimpeštanski listi na svoj znani način. Ko se je kraljevič Jurij poslavljaj od svojih vojaških tovarišev, je izjavil na njemu na čast prirejenem banketu, da to ni res. Kraljevič Jurij je izgubil pravo do prestola. — Tako so zadovoljili tedanjo avstrijsko vladjo, ki je danes ni več. Zgodovina pripoveduje, da je bilo s tem korakom ugodeno tudi zasebni maščevalnosti nekih neavstrijskih oseb. — Ko je l. 1914. izbruhnila svetovna vojna, je tudi kraljevič Jurij sledil klicu domovine. Udeležil se je vojne v prvi fronti in bil tudi eden med prvimi ranjen, kakor je svoj čas poročal »Slov. narod«. Nato je odšel v Pariz, kjer je živel, dokler ni bil njegov položaj doma urejen.

Kako PP režim skrbi za želez-
niške upokojence.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani je začetkom aprila izplačalo upokojencem doklade in pokojnine mnogim železničarjem s pripombo, da jim bo v prihodnje izplačalo finančno ministrstvo. Vendar pa kljub številnim urgentam še niso dobili izplačanih za april in za maj. To postopanje je krivično in protizakonito. Poslanca Zebot in dr. Gosar sta danes vložila na fin. ministrstvo ostro interpelacijo, da se pokojnine takoj izplačajo, ker upokojenci nimajo virov, da plačajo stanovanja in živila. Zahtevala sta ustmen odgovor na prihodnji seji narodne skupščine.

INTERPELACIJA POSL. SUSNIKA.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Posl. Susnik je stavil na ministra za poljedelstvo vprašanje radi graditve ceste Kostanjevica—Ojstrež in radi preložitve ceste Zaborast—Zbure. Zahteval je, da se dograditev takoj razpiše in začne z delom.

OBČINSKE ZADEVE.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Odbor za nujno ureditev občin je pričel z delom in z obravnavanjem prošelj. Od prejšnjega odbora mu je ostalo 50 prošelj. Novih pa je 50. Prošnje so bile razdeljene poročevalcem. Vse predložene prošnje se tičejo občin v Črnigori in Srbiji. Po srbskem zakonu je reševanje vprašanj za izločitev in priklopitev občin delo narodne skupščine. Za prečanske občine pa ni potreben pretres v skupščini, ker veljajo zanje posebni predpisi.

POGAJANJA MED R IN R.

Zagreb, 4. maja. (Izv.) Pogajanja med radičevci in radikali se bodo nadaljevala v Zagrebu, čim pridejo v Zagreb člani anketnega odbora, ki bodo vstopili v direktne stike z Radičem.

VOLIVNI BOJ V ZAGREBU.

Zagreb, 4. maja. (Izv.) V nedeljo dopoldne se je vršil javen shod napredno-socialnega bloka z ozirom na bližajoče občinske volitve. Na shodu je govorilo več zajedničarjev, potem pa je nastopil urednik »Slob. doma« Herceg, ki je poskusil opravičevati preokret HSS. Utemeljeval je potrebo preokreta z razlogi, ki so jih že naštevaj zastopniki HSS v parlamentu. Gle-

de pogajanj HSS z radikali je izjavil, da še niso končana, bodo se pa nadaljevala. Dolej so dosegli je to, da sta radikala dr. Ninčič in dr. Spaljković izjavila, da boljše vama v Jugoslaviji ni. Končen sporazum pa je mogoče le, če bodo Radić in tovariši izpuščeni. Hercega so poslušalci, ki jih je bilo komaj okoli 500, večkrat motili z medklici: Zakaj pa ste slekli svojo republikansko srajco? Na shodu ni vladalo posebno razpoloženje za napredno-socialni blok, kar ce je splošno opazalo.

ZAGREBSKI VELESEJM.

Zagreb, 4. maja. (Izv.) Danes je bil zadnji dan velesejma. Velesejm je obiskal tudi finančni minister dr. Stojadinović.

Seja narodne skupščine.

PODPREDSEDNIK ZBORNICE SKRBI ZA SMEN IN ZABAVO. — POSEBEN SLUGA STRAŽI CIRILICO.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je pokazala, kako si nekateri ljudje predstavljajo parlamentarizem, ki ga tako kompromitirajo s svojim delovanjem. Znani kričarji in razgrajarji, ki uporabljajo vsako priliko, da pokažejo v Belgradu svoj velikanski »patriotizem« in da se mu prilizajo, so to ponovno skušali dokazati. Vendar pa so napravili to tako nesrečno, da so doživeli popoln neuspeh in da so se osmešili pred celo zbornico. Posebno smešno vlogo je igral dr. Paleček, ki si je pustil od Majkića staviti vprašanje glede tega, da je z vrat Jugoslovanskega kluba izginil napis v cirilici. Dr. Paleček je porabil priliko, da je govoril o velikih zaslugah cirilice in pokazal s tem svoje »globoko čuvstvovanje in ljubezen do države«. Njegov govor je izzval med poslanci splošen in buren smeh. Izvajal je, da je pred nekaj dnevi prišel k njemu Majkić in mu povedal, da je na vratih Jugoslovanskega kluba odstranjen napis v cirilici in da misli, da ga je odstranil dr. Korošec, ter da namerava na skupščinski seji staviti na dr. Palečka vprašanje (medklici Radosavljevića: »Ali se to tiče narodne skupščine?«) Paleček je izjavil:

»Šel sem se osebno prepričati pred Jugoslovanski klub. Pozval sem slugo, ki je to videl in potrdil. Jugoslovanski klub je storil nekaj, kar sme storiti samo predsednik. V tem sem videl napad na cirilico, ki mora biti nam vsem sveta. (Velik nemir.) Pozval sem k sebi dr. Korošca. Namesto njega je prišel Sušnik, ki je izjavil, da napisa odgovarja imenu kluba. Klub se imenuje jugoslovanski, ne jugoslavenski. Stojim na stališču, da se naj vsak klub naziva v svojem jeziku. (Dr. Hohnjec: »Baš to hočemo!«) Po mojem ni to zadosten razlog in smatram to za demonstracijo proti cirilici. Zato zahtevam, da se upostavi prvotno stanje.« V nadaljnjem govoru slavi zasluge cirilice, ki so ga neprecenljive, kar je vzbudilo precej smeha, in končuje: Odredil sem, da se napis ponovno razobesi in obenem sem določil posebnega slugo, da straži, da se temu napisu nič ne stori. (Buren smeh. Medklici: »Ali bo sluga stal s puško!«) »Postavite orožnika!« Temu slugi sem zapovedal, da naj takoj javi, če se napisu kaj zgodi.« S tem je Paleček končal med splošnim smehom svoj govor o zaslugah cirilice.

Nato so prešli na dnevni red in je bil izvoljen za skupščinskega podpredsednika dr. Subotić, znani advokat v procesu proti dr. Laza Markoviću. Dobil je 148 glasov. Opozicija ni glasovala. Nato sta bila izvoljena odbora za interkonfesionalni zakon in za zakon o pravoslavni cerkvi. V prvem odboru so zastopniki Jugoslovanskega kluba

ba dr. Kulovec in dr. Hohnjec, v drugem Škulj in Sušnik. Nato je bila seja zaključena in radi pomanjkanja dela sklicana prihodnja za danes teden z dnevnimi redom: volitev odborov.

ZA ENAKOPRAVNOST.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Posl. Žebot je poslal skupščinskemu predsedniku naslednja vprašanja: Majkićev vprašanje glede tega, ker se nahaja na vratih Jugoslovanskega kluba napis samo v latinici, ste vzeli zelo resno, tako da se vam je zdelo primerno na to vprašanje odgovoriti v skupščini v dolgem govoru, polnem ogorčenosti. Da je Vaše razburjenje navidezno, zato je dokaz cirilski napis na vratih radikalnega kluba. Vprašam Vas: 1. Zakaj ima radikalni klub napis samo v cirilici, 2. Kako se Vaše izjave strinjajo s tem dejstvom? Prosim Vas, da mi odgovorite ustmeno na prihodnji skupščinski seji. Belgrad, 4. maja 1925. — Franjo Žebot, narodni poslanec.

STANOVANJSKI ZAKON.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Danes popoldne je zakonodajni odbor končal razpravo o stanovanjskem zakonu. Vladni predlogi so bili od večine, s katero je vseskozi glasoval dr. Pivko, sprejeti z nebištevimi spremembami. Med drugimi predlogi, ki so bili sprejeti, je bil sprejet tudi predlog dr. Gosarja pri členu 76. Glasi se: Stranke, ki uživajo po obstoječih predpisih pravice revnih, so oproščene plačevanja taks, določenih pri tem členu. Stanovanjski zakon je bil s tem sprejet v zakonodajnem odboru in pride kot prvi zakon v narodno skupščino.

Nameravan atentat PP režima na združništvo.

Strokovnjaški govor dr. Kulovec.

Belgrad, 4. maja. (Izv.) Danes se je nadaljevala razprava o kmetijskih kreditih. Krsta Miletić je podal kratak ekspozice in pokazal razne momente tega načrta. Izjavil je, da se mora »združništvo v naši državi otrestiti verskega, plemenskega in političnega vpliva«. To je treba odstraniti, to se pravi uničiti. Zato je treba nekega vpliva države na združništvo. Ministru je danes Glavni združni Savez izročil sobotne resolucije. Minister je izjavil, da jih ne more sprejeti. — Za njim je govoril demokrat Timotijević, ki se ni bavil z zakonskim predlogom, ampak je popisal dezolantne razmere med kmetiskim ljudstvom, kateremu se daje z zakonom potuha za alkoholizem. Potegoval se je za varčnost.

Poslanec dr. Franc Kulovec je nad eno uro govoril. Izjavil je, da se strinja s Timotijevićem, ker vprašanje kreditov ni samo poljedelsko, ampak tudi kulturno vprašanje. Glede ministrovega ekspozice je izjavil, da mu je hvaležen, da je priznal cilj ustanavljanja zadrug. Država hoče rešiti ljudstvo zadrug z »verskimi tendencami«, pa hoče zadrugarstvo postaviti pod vsakokratno vladno, to je pod politične faktorje. Minister nasprotuje sam sebi, ko pravi, da hoče depolitizirati zadruge, obenem pa pravi, da jih hoče postaviti v službo tendenc, ki jih zastopa sedanja vlada. Jasno je, da ne pozna ljudi, ne političnih organizacij, še manj pa politične spekulante, če si domišlja, da bodo nove oblastne združne organizacije neke politične hermafroditne tvorbe. Minister hoče s tendencami, ki jih zasleduje zakon, razbiti, oziroma ločiti kreditno združništvo od sedanjega združništva. Minister se mora zavdati, da se mora vse drugo zrušiti, ako

se mu posreči ločiti kreditne od drugih zadrug. To je prikrit cilj, četudi se hoče prikriti z lepo besedo. Depolitizirano je, če pravi, da hoče država podpirati združništvo. Če pogledamo proračune dosedanjih vlad, ki so dovoljevali poljedelskemu ministru komaj nekaj milijonov, vidite dovolj jasno, da vlada te ljubezni v dejanju ne more pokazati. Za kmeta tudi ni bilo kredita pri nobeni državni instituciji. Predloženi zakonski načrt kaže napredek v toliko, da so zavrgli tistega, katerega sta izdelala Pucelj in Miletić, in da izključuje posameznike ter določuje dajanje kreditov potom zadrug, seveda potom novih vladnih zadrug.

Pravi princip moderne zakonodaje je, da zasliši strokovnjake in organizacije, katerim je namenjen. Septembra lanskega leta sem sklical dvodnevno anketo, ki je na podlagi izkušenj z enakimi zakoni v drugih državah določila, da se naj zakon nasloni na obstoječe združništvo in da bodi centrala v rokah združništva pod močno kontrolo, katere se združništvo ne boji, ampak želi. Sedanji načrt je šel preko tega in se prav nič ali pa le malo ozira na izjave poklicanih strokovnjakov in gospodarskih kmetijskih organizacij. Za omenjeni združni načrt se se izrekli ne morda »versko in plemensko orientirani« ljudje, česar se gospod minister tako boji, ampak pravi Srbić, Avramović in Nikolić, zastopnika srbskih zemljoradniških zadrug, ki šteje nad 2000 zadrug. Zato se bojim, da zakonski načrt ne bo židal, ampak podiral in da ga bo zadela ista usoda kot zakon proti elementarnim neizgodam. V drugih državah so take poizkuse drago plačevali. Končno pa so se morali vrniti na tako osnovo, kakršno je imel načrt vlade Ljube Davidovića. Kar je dobrega na Francoskem, ni tudi za nas. Ta načrt pa ni nič drugega kot kopija francoskega zakona. Če bi bil sedanji zakon nastal pod istimi pogoji, bi mu ne bilo ugovarjati. Na Francoskem še ni bilo dovolj kreditnih zadrug in jih je bilo treba šele spravljati v življenje. Pa tudi tam je imel zakon politične tendence, ker je uničil porajajoče združništvo, ki je nastalo v krščansko-socialni stranki. Pri nas imamo 5000 zadrug. Na te se načrt malo ali prav nič ne ozira. Nove zadruge bodo v krajih, kjer že sedaj obstojajo zadruge, mrtvorojeno dete ali pa bodo ustanove političnih spekulantov. Združništvo zahteva veliko idealizma in neplačane dela, poštenih in naprednih ljudi, ki imajo medsebojno zaupanje. V nove zadruge ljudje ne bodo vlagali prihrankov. Skupno s sredstvi in prihranki, ki se zbirajo v Raifeiznovkah, se ustvarijo zadruge, oziroma, če jih država podpira, napredujejo. Mnogo denarja bo šlo, ali uspeha ne bo nič ali pa malo. Ugotavlja, da bodo zadruge v rokah vsakokratne vlade. Zahteva, da se osnuje centrala po nemškem zgledu, ki je za nas najprimernejša. Ugotavlja, da nimamo enotnega združnega zakona. Če hočemo imeti dobro združništvo, je treba skrbeti, da dobimo enoten moderen zakon, kakršnega je imela v načrtu Davidovićeve vlada. Minister je uvodoma rekel, da je zakon nujen. Toda sedaj ne gre za to, ali je zakon nujen ali ne, ampak, da ni bil dober. Ker zakon ne odgovarja združništvu, ga odklanjamo.

Za dr. Kulovcem sta govorila Moskovljević in Radosavljević. Zadrugi je govoril poslanec Pušenjak, ki je v nad dve ure dolgem govoru pojasnil načela zdravega združništva in zavračal vladin načrt v smislu članka, ki je objavljen v današnji številki »Slovenca«. Ker so bili prijavljeni še trije govorniki, se bo seja jutri dopoldne nadaljevala.

Vlad. Pušenjak:

Zakon o kmetijskem kreditu.

Ze pet let se v naši državi razpravlja to za kmetijstvo vevlačno vprašanje; kmetijske, zlasti zadrugne organizacije so ponovno podale predloge za rešitev tega vprašanja, vršilo se je več anket ministrstva kmetijstva, pri katerih so najmerodajnejši zastopniki kmetijska sodelovali, sestavili so se razni predlogi tozadavnega zakona, izmed katerih je nekatere že odobrili ministrski svet. Prvikrat se je s tem vprašanjem pečal upravni odbor Glavnega Zdrugnega Saveza na svoji seji meseca decembra 1920 v Zagrebu, meseca marca 1921 je takratni poljedelski minister dr. Vel. Janković brez sodelovanja kmetijskih krogov predložil načrt zakona, katerega je odobrili min. svet, a se ni predložil nar. skupščini. Decembra 1921 je razpravljalo o tem vprašanju kmetijski svet in sprejel z večino glasov kompromisni predlog (dve ustanovi za podelitev kmet. kreditov: za zadrugarje in druga za nezadrugarje) za časa Davidovićeve vlade meseca septembra 1924 se je vršila anketa s sodelovanjem zastopnikov kmetijstva in kmet. zadrug ter izdelal predlog zakona, a končno je 28. aprila 1925 kmetijski minister Krsta Miletić predložil narodni skupščini popolnoma nov načrt zakona, kateri se niti najmanj ne ozira na prejšnje načrte, katerega je sicer odobrili ministrski svet, akoravno se mero-dajnim krogom ni dala prilika, da podajo svoje mišljenje o novem načrtu zakona. Čuditi se moramo naglici, s katero se hoče rešiti ta zakon. Na zahtevo ministra je narodna skupščina priznala nujnost zakona, s čimur bo po poslovniku skrajšan čas razprave zakona v odboru in v narodni skupščini sami.

Takoj v uvodu moram poudariti, da je sedanji načrt zakona najslabši izmed vseh dosedanjih in to iz sledečih razlogov:

1. Ost tega načrta je naperjena proti dosedanjemu združništvu, ki se hoče nadomestiti z neko novo vrsto kreditnih zadrug, — imenovali bi jih lahko vladne zadruge ali zadruge po milosti vlade —, izigrava se srbski zakon o kmet. zadrugah in ostali združni zakoni v državi, mesto unificiranja združnega zakonodavstva se le to še bolj cepl. V bodoče se bodo po tem zakonu lahko ustanovljale posebne kreditne zadruge, razun teh pa še kreditne zadruge po dosedanjih združnih zakonih. Zakon pomeni težek udarec našemu združništvu, katero je združeno v 24 Združnih zvezah napredovalo od leta do leta in izkazovalo vedno lepše uspehe v prid kmetijstva. Po zadnji statistiki iz l. 1922 je bilo v naši državi 4.783 kmet. zadrug, izmed teh 2726 kreditnih zadrug z okroglo 900.000 člani in 34 milijoni dinarji lastnega kapitala (deleži in rezervni fondi). Priporočajo se združna načela, a hočejo oškodovati obstoječe zadruge, ki so se obnesle, ter se nameravajo ustvariti neke nove ustanove, neke vrste zadrug pod kuratelno vlade. Načrt pomeni atentat na združništvo; dobra, preizkušena organizacija je spravljena v nevarnost, vzgojevalni in moralni cilji zadrug se žrtvujejo na ljubo političnih ciljev novih zadrug. Opravičeno vprašamo vlado: Ali je to zaslužilo združništvo v zahvalo za nesebično gospodarsko delo tekom 30 let, ali je to zahvala za to, da je rešilo kmetijski stan, da je delovalo za gospodarsko osamosvojitve kmetkega stanu v najtežjih časih, v časih, ko se nikdo drugi ni brigal za obstoj kmetkega stanu?

Kaj je dalo vladi, oziroma ministru kmetijstva povod za tako postopanje napram združništvu? Načrt zakona, kakor običajno pri nas, nima obrazložitve, ne vsebuje potrebnih pojasnil, pač pa posnamemo iz brošure načelnika ministrstva kmetijstva g. dr. V. Stojakovića, kateri je oče predloženega načrta, razloge za postopanje proti združništvu. Trdi se, da niso vsi kmetje člani obstoječih kmet. zadrug, da je radi tega treba ustanoviti nove zadruge, v isti brošuri se pa trdi, da bodo kmetje pristopili v nove zadruge, ako bodo rabili cenen kredit. Z isto gotovostjo moremo trditi, da bodo neorganizirani kmetovalci pristopili kot člani i v obstoječe zadruge, ako jih bo k temu prisilila potreba. Nadalje se trdi, kar moramo odločno obojati, da so sedanje zadruge »plemensko, versko in strankarsko obeležene«. Ta neosnovana trditev se zelo čudno čuje od — referenta za združništvo v ministru. Dejstvo je, da tvorijo zadrugo člani, ljudje, ki pripadajo gotovim narodom, veram, strankam, dejstvo je, da vodijo zadruge ljudje, ki istotako pripadajo gotovim narodom, veram, strankam, iz tega pa še ne sledi, da bi radi tega bile zadruge — »plemensko, versko in strankarsko obeležene«. Ne more se niti en slučaj navesti, da bi se v zadrugah ali Združnih zvezah razpravljala politična, verska in razna druga vprašanja razun gospodarskih vprašanj. Najlepši dokaz, da ta trditev ne drži, nam daje Glavna združna zveza v Belgradu, v kateri složno sodelujejo zastopniki vseh Združnih zvez v celi državi, četudi — kot zabeleži, ne kot zadrugarji — pripadajo raznim narodom, veram in strankam. Trdi se tudi, da ne morejo Zadrugne zveze vršiti posla razdelitve kmet. kreditov iz razloga

Ivan Cankar: Zbrani spisi.

I. zvezek. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. V Ljubljani 1925. Založila Nova založba. Tiskarna J. Blasić na sl. v Ljubljani. Strani XXVIII.+336. Cena vezani knjigi Din 70, broširani Din 54.

Svet porajajoče se slovenske moderne je že toliko odmaknjen, da ga moremo objektivno gledati in presojudati. Njena izrazita pesnika Kette in Aleksandrova počivata že četrst stoletja pod zeleno rušo in 1918 je šel tudi njen »besednik« za njima. Ostal je le še — klasik Župančič.

Kettejeve Poezije so po prvi izdaji vnovič izšle, Župančič je dostopen v ponovnih izdajah, Balade in romance Aleksandrova čakajo še izpopolnjene izdaje, prvih knjig Ivana Cankarja pa že davno ni več na književnem trgu.

Zbrani spisi nam podajajo prvi del: Erotiko iz leta 1902. in iz leta 1899., Pesmi iz let 1892.—1898. in Vinjete, ki so izšle 1899. »Erotika«, zbirka pesmi, otrok fin de siècleva, kdo še ni čital o njej, ko kažejo spet in spet nanjo in njeno usodo, ko hočejo pokazati reakcionarstvo katoliških krogov? V naši književnosti je tedaj vrelo, izhodenih poti in epigonstva mladina ni marala, Askerc je prešel v idejno bojevitost, ki je naraščaj fascinarala, prišel je naturalizem in klicar svetega idealizma, Mahnič, je bil še vedno tarča tiskani in pisani besedi in javnemu mnenju kulturnih prvakov. V tem ozračju je Cankar raste in doraščal in prešel iz začetnih domovinskih in domorodnih verzov v erotiko, heinejevsko ob-

čuteno in oblikovano s francosko rafiniranostjo. »Dunajskih večerov« z romanco »Sulamit« celo Zvonov urednik Bežek l. 1897. ni maral priobčiti (cf. str. 313).

In l. 1899. je izšla zbirka — Erotika na 109. straneh. Svobodnega verza še ni v nji — le 6. Dunajski večer je v nevezani besedi —, vendar je izraz v liriki in tudi v epiki — kljub očitnemu Askercjevemu vplivu — adekvaten novemu gledanju in čustvovanju, ki ga brezobzirno odkritosrčno podaja. Kontemplativnih refleksij, kakršnih je bila beroča publika vajena, Erotika ni prinesla, motivi so bili neposredni doživljaji, nepreračunjeni, ne iskani in ne izbrani. Kakor je srce vriskalo in jokalo v prvem zanosu mladosti — taka je bila pesem. Samosvoja, ne vprašujoč, ali jo bo kdo vesel ali ne.

Knjiga je duhove precej razburkala. Ne odločilen estet, ampak ljubitelj svojega naroda, ki je hotel zlasti še nedozorelo mladino, ki ne more in takrat še prav posebno ni mogla ločiti dobrega in lepega od kvarnega, obvarovati pred sugestivno močjo blestečih verzov, jo je s tega stališča energično obsodil. Sam Vladimir Levec je zapisal takrat v »Narodu«: ...pesnik ne postaja nikjer naravnost lasciven, dasi se giblje že čisto ob oni nevarni meji« (cf. 320). — Ob drugi izdaji je bil mir in ko jo danes beremo v Zbranih spisih, jo beremo kot izraz književnostnega in mladeniškega Sturma in Dranga in je še vedno ne bomo dali v roko nerazsodnemu mladiču.

Erotiki sledi v Zbranih spisih 9 pesmi iz Vrta in Zvona, ki jih Cankar ni upošteval.

In potem prideš do »Vinjet« (str. 107—307), ki so izšle isto leto ko Erotika in predstavile Slowence Cankarja — pripovednika. Sicer je bilo teh 28 vinjet že večinoma znanih. V letih 1897.—99. jih je Cankar pod šifro in pseudonimom (Ivan Gradar, Evstahij, Saveljev) priobčeval v »Slovincu« in v »Narodu«. Od vinjete do vinjete se ti kaže že v tej prvi knjigi oni značilni Cankar, nedosežen v sijajni stilistiki in domislicah, odkrivajoč do potankosti vibriranje psihičnih pojavov v tej ali oni miljenosti, srečaš ga kot »besednika« mladih in že slišiš bič satire in sarkazma, ki je pozneje še tolikrat pilkapokal. In besedo o »velikem tekstu« bereš v »Epilogu«.

Vsprejem knjige? Značilen. Berite na straneh 326—327 stvarno urednikovo poročilo in šilo za Erotiko lahko vrnete z ognjilom.

Literatura o Cankarju je že obsežna in vsak ne more do nje, ko bi rad kakega komentarja. Nova založba, ki izda vse Cankarjeve spise, jim je izbrala gotovo najbolj poklicanega urednika. V stisnjem uvodu je podal tako izčrpno in objektivno čas, razmere in avtorja, kakor bi težko kdo drugi to storil. Uvod izpopolnjujejo Opombe, v katerih navaja urednik data posameznih del z navedbo kritik. Izdaja je — čeprav je stavec na str. XXV. znamenjal prvi dve vrsti in spodaj tiskal prosti za proti in se tudi v tekstu tu in tam zmotil, kakor na strani 185. »Nidkar« za »Nikdar« — naravnost klasično vzorna. Naj bi sledili kmalu drugi zvezki!

L.

ker imajo poleg kreditnih zadrug kot članje tudi razne druge zadruge. Ta razlog ni merodajen, ker se dajo popolnoma ločiti posli, katere nalaga novi zakon, od ostalih poslov Zvez, akoravno imajo le-te kot članice razum kreditnih tudi razne druge zadruge. Končno se trdi, da bi se z podelitvijo državnega denarja Zvezam naložilo ne malo breme in odgovornost. Po budžetu bi država za prvo leto podelila 50 milijonov dinarjev za kmetijske kredite, prišla bi torej razmeroma mala vsota na posamezne Zveze, ki ne pomeni nič napram ogromnim vsotam, ki jih upravljajo Zveze. Vsakomur je jasno, da so vsi navedeni razlogi, s katerimi se skuša opravičiti izprodiranje zadružništva, le — prazni izgovori. (Konec sledi.)

V BOLGARIJI JE MIR!

Sofija, 4. maja. (Izv.) V Sofiji vlada zopet red in mir. Policijska ura je podaljšana do 21. ure.

PRVI KATOLISKI KONGRES V EGIPTU.

Kairo, 4. maja. (Izv.) V nedeljo se je sestel kongres egipčanskih katolikov. Udeležilo se ga je nad 12.000.

UREDITEV ČASNIKARSKIH DELOVNIH RAZMER V ITALIJI.

Rim, 4. maja. Narodna zveza izdajateljev časnikov je objavila izjavo, da smatra med njo in Časnikarsko federacijo sklenjeno novo delovno pogodbo kot končno veljavno.

ITALIJANSKI MINISTRSKI SVET.

Rim, 4. maja. Minulo soboto se je pod Mussolinijevim predsedstvom sešel ministrski svet. Mussolini je poročal o stališču, ki ga je zavzela vlada nasproti dogodkom v Bolgariji in izidu predsedniških volitev v Nemčiji. Notranji minister je poročal o položaju dne 1. maja, ki je bil povsem zadovoljiv. — Ministrski svet je odobril odredbe za upostavo mesta načelnika štaba in predložil kralju v imenovanje na to mesto generala Petra Badoglija, za njegovega namestnika pa gen. Graziolija. — Ministrski svet je dalje odobril zakonski načrt o redu vrhovnega armadnega poveljstva in zakonski načrt o redu vojne aeronavtičarje. — Zakladne delegacije se po celi državi odpravijo in posli izročijo finančnim intendantom.

ZA POMOČ AVSTRIJI.

Pariz, 4. maja. (Izv.) »Journal des Débats« piše o bodočnosti Avstrije in pravi, da je treba za Avstrijo ustvariti take pogoje gospodarskega razvika, da bo mogla živeti. Avstrijski industriji je treba odpreti vnanji trg, ker je ločitev od prejšnjega gospodarskega ozemlja avstrijsko industrijo skoro uničila, kar je glavni vzrok avstrijske krize. O kakih donavski federaciji ni govora, pač pa se mora podreti kitajski zid, ki loči nasledstvene države od Avstrije in preprečiti se mora balkanizacija Podonavja.

KOMUNISTIČNA PROPAGANDA.

Rim, 4. maja. (Izv.) Neki turinski list objavlja celo vrsto dokumentov z imeni, da bi dokazal aktivnost komunistične propagande v Italiji. List direktno dolži sovjetskega poslanika v Rimu, da aktivno podpira propagando. Vse izjave tega lista dementira ruski poslanik v Rimu. Turinski list pa vztraja pri svojih trditvah in objavlja kot odgovor na uradni dementi nove dokumente o komunistični agitaciji v Italiji.

Pariz, 4. maja. (Izv.) »Petit Journal« poroča, da je pri hišnih preiskavah pri raznih znanih komunistih policija našla dokumente, iz katerih je razvidno, da so dobili francoski komunisti 300.000 dolarjev podpore za agitacijo od sovjetske vlade.

Bruselj, 4. maja. (Izv.) Minister za notranje zadeve je prepovedal prihod v Bruselj francoskemu komunistu Cavhinu, ki je hotel govoriti v Bruslju na neki majski proslavi.

NOVI NEMIRI V MAROKU.

Rim, 4. maja. (Izv.) Agencija Stefani poroča, da so začeli marokanski oddelki, ki jim poveljuje Abd-el-Kerim, napadati francosko mejo. Francoske straže so opazovale gibanje marokanskih čet že 3 dni. Preteklo noč pa so poskušali Marokanci udrjeti na francosko ozemlje. Francoske straže so vse napade odbile. Vrhovni poveljnik v francoskem Maroku, general Lauthy, je ukrenil vse potrebno, da prepreči in odbije nadaljne marokanske napade na francosko ozemlje.

OBČINSKE VOLITVE V FRANCIJI.

Pariz, 4. maja. (Izv.) Občinske volitve so potekle popolnoma mirno. V Parizu so stranke približno ohranile svoje dosedanje posestno stanje. Na novo je izvoljen 1 komunist.

NEVIHTE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 4. maja. (Izv.) V okolici Bekesczabe je divjala silna nevihta s točo, ki je napravila mnogo škode. Tudi v okolici Blatnega jezera je napravila nevihta veliko škodo.

NOVA VERSKA SEKTA V PALESTINI.

Jeruzalem, 4. maja. (Izv.) Pristaši neke nove sekte so umorili dve osebi, ker nista hoteli k sekti pristopiti. Razburjeno množico je moralo miriti vojaštvo.

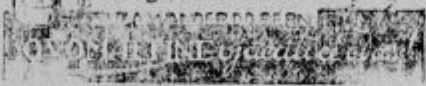
Politične vesti.

+ Z eno besedo. Načrt Pašić-Pribičevićeve vlade o kmetijskih kreditih, oziroma zadružništvu, se lahko karakterizira na kratko pa bistveno: da hoče vlada ves denar, zadrug spraviti v Belgrad, kjer bo najbolj varno spravljen.

+ Koliko so vredne Pribičevićeve izjave. Samostojno-demokratski časopisi so nedavno z velikim zadoščenjem poročali svojim zaradi pogajanj med radikali in radičevci že precej zbeganim pristašem, da pogajanj med radikali in radičevci sploh ni in zato tudi ne more biti govora o vslopu radičevcev v vlado, kjer bi izpodrinili Pribičevića in Žerjavo. Ugledni belgrajski list »Politik« pa ve povedati nekaj drugega, kar za Samostojne demokrate ni posebna tolažba. »Politik« namreč poroča vse z imeni in pravi, da so se pogajali dr. Laza Marković in dr. Janjić z ene, poslanca P. Radić in dr. Nikić pa z druge strani. Dr. Marković in dr. Janjić se pa nista pogajala v svojem imenu z radičevci, ampak z znanjem in s privoljenjem Sv. Pribičevića! Oba sta se trudila, da bi tudi Pribičevića v novo kombinacijo »not spravila«, ali pa da bi v nasprotnem slučaju vsak spoznam onemogočila. Tako je prišlo tako daleč, da sta radikalna prvačka ponujala radičevcem celo mnogo več kot so radičevci zahtevali. Dr. Marković in dr. Janjić sta namreč ponujala, da se proces proti Radiću in tovarišem docela potlači, če radičevci pristanejo na to, da ostane tudi še Pribičević nadalje v radikalno-radičevski vladi. Spomenica Stipice Radića pa je preokrenila stvar v drugo smer. Stjepan Radić se je postavil na stališče, da se kazensko postopanje ne sme potlačiti, ampak šele po eventualni obsodbi naj pride do pomilostitve. (Tako pravi »Politik«.) Dr. Marković in dr. Janjić pa sta vztrajala na svoji zahtevi, da se morajo vsi radičevci izpustiti in se jim njihova zopetna izvolitev omogočiti, ampak zato mora tudi Pribičevićeva skupina priti v novo vlado. S tem predlogom je dr. Nikić odpotoval v Zagreb k Radiću. Večina radikalov stoji tudi na stališču, da se mora proces proti Radiću izpeljati do konca, na kar naj bi prišla v slučaju obsodbe pomilostitev. Iz vsega tega je razvidno, zakaj so se morala pogajanja za nekaj časa odložiti. S to dvojno igro pa je Pašić zadovoljen, ker sedaj pogajanja lahko nadaljuje ali pa ustavi. Če se mu posreči tudi Pribičevića spraviti v vlado, bi to pomenilo nov uspeh in novo ponižanje radičevcev. Če pa se mu ne posreči, se bo napram Pribičeviću lahko izgovoril, da stvar pač pri najboljši volji ni šla in Pašić bi v tem slučaju lahko ugodil želji krone in večini svojega kluba. — Tako poročila, ki jih beležimo kot kronisti, za dr. Žerjavovo pristaše niso posebno prijetna.

Razdražljivo stanje

prevelika razdražljivost je znak izčrpanih živcev. Skodelica »Ovomaltine« za zajutrek, upostavi zopet ravnotežje. Dobiva se povsod v škatlicah od 100 gr za Din 18.50 250 gr za Din 36.25 500 gr za Din 63.25

Dopisi.

* Trbovlje. (Aretacije komunistov.) Zadnje sredo in četrtek so se vršile hišne periskave pri takozvanih komunističnih omladinah — voditeljih kom. mladinske organizacije. Nekateri stvari so jim zaplenili in jih sedem aretirali ter odpeljali v celjske zapore. Nekaj je bilo aretiranih tudi v Zagorju. — (Preveč dobrega.) — Delavski zaupniki so prosili pri rudniku, da bodi 1. maj dela prost dan. Premogokopna družba pa je dala poleg 1. še prosto tudi 2. in 3., češ da primanjkuje naroič. — (1. maj.) Nazadnje je glavarstvo le dovolilo ga obhajati — pod orožniško asistenco. Komunisti in socialisti so šli skupaj v sprevedu. Slaba udeležba je pričala o njihovem namazovanju še bolj kot izid zadnjih volitev. Ljudje so bili od voditeljev že prevečkrat prevarjeni, da bi jim še sledili, tudi ne pod firmo »skupnega nastopa«. Gotovo pa so bile krive slabe udeležbe tudi ovire od strani oblasti, aretacije in slaba pot. Ponočni in še vedno grozeči dež je povzročil, da je bila tudi udeležba na Sv. Planini bolj srednja. — Vendar so bile tiste urice, ki smo jih prebili tam tovariško med seboj, prijetnejše kot kdaj do sedaj. Dan se je završil v popolnem redu in miru in pokazalo se je, da je bil prazen strah, ki so ga imeli nekateri pred tem dnevom. Delavci so se zgrajali samo nad netaktnostjo nekaterih trgovcev, ki so imeli trgovine odprte, dasi so zadnja leta respektirali delavski praznik.

Že nežno malo dete v zibki ima rado Bonattijevo hvalno znano Čokolado.

Dnevne novice.

— Olenziva na D. M. Polje. Včeraj se je zbral vs liberalnosamostojno-komunistični blok v Ljubljani. Pripravili je dva avtomobila, da z njima atakira občinski odbor pri D. M. v Polju, ter na njegovo mesto postavi gerenta Jakoba Dimnika. Sklenili so tudi, da mora občinska straža imeti dekrate od g. Baltiča, da bo smela stražiti občinsko premoženje. Pa ni bilo sreče.

— Hrvatski pesnik A. B. Šimić umrl. V Zagrebu je dne 2. t. m. umrl pesnik A. B. Šimić, star šele 26 let. Šimić je bil najboljši lirik sedanje najmlajše generacije hrvatskih književnikov. Izdal je zvezek svojih pesem pod naslovom »Preobraženje«. Nekaj časa je bil sourednik »Savremenika«, lani pa je začel izdajati svoj list »Književnik«. Šimić je bil po rodu Hercegovec.

— Razstava nestorja hrvatske umetnosti Bele Čikoša. V Zagrebu so otvorili v umetnostnem paviljonu razstavo slik prof. Bele Čikoša, ki ji je pokroviteljica Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu. Za razstavo so odstopili Čikoševe slike vsi javni in zasebni lastniki, tako da so polnoštevilo zbrane (med drugimi »Pokristjanjenje Hrvatov« in »Pietà«).

— Narodno-kulturni jubilej v Mostarju. Te dni slavi Jovan Protić, znani srbski kulturni delavec v Bosni-Hercegovini, 35letnico svojega književnega dela. Protić je bil duša malega kroga kulturnih delavcev, ki se je bil pred desetletji zbral v Mostarju okoli »Zorec«, da širi in utrjuje srbsko narodno misel v Bosni in Hercegovini. Urednik »Zorec« je bil Atan. Šola, sotrudniki Aleksa Šantić, Jovan Dučić i. dr. Jovan Protić je dal tudi pobudo za izdajanje »Male biblioteke«, ki izhaja še danes.

— Sprememba pri usmiljenih bratih v Kandiji. Za priorja je bil izvoljen dosedanj subprior, g. Vilibald Belec.

— Umrla je včeraj popoldne v Kamniku gđ. Ivanka Hafner, stara 76 let. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. Blag ji spomin!

— Društvo konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije je imelo svoj letošnji redni občni zbor dne 3. t. m. v poslopu velike realke v Mariboru. Zbralo se je dokaj članov predvsem iz mariborske oblasti, zlasti iz Maribora, dočim so bili člani iz ljubljanske oblasti večinoma zastopani po pooblaščenjih. Občni zbor je pozdravil po svojem odposlancu veliki župan dr. Pirkmajer, ki se zbora iz službenih razlogov ni mogel udeležiti. Po občinskih formalnostih se je po poročilu odborov vnel živahen razgovor o depolitizaciji državnega nameštstva, zlasti uradništva politične uprave, in je vzel občni zbor odobravajoče na znanje spemeno, ki jo je v tem pogledu vložil odbor na merodajnih mestih. Nadalje so se vsestransko obravnavala vprašanja, ki se tičejo koristi konceptnega uradništva, tako izprememba uradniškega zpkona in uredbe o razvrstitvi, premestitve in upokojitve, ocena zakonskih načrtov in drugo. Pri volitvah je bil znova izvoljen za predsednika dvorni svetnik dr. Josip Ferjančič iz Ljubljane, za prvega podpredsednika sekcijski svetnik dr. Franc Katej, za drugega podpredsednika pa vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka iz Ljubljane. Ostali odborniki so vsi iz Ljubljane in bo sedež odbora tudi letos v Ljubljani.

— Slovenski absolventi rezervne častniške šole v Sarajevu, ki so te dni položili vsi z dobrim uspehom svoje izpite, so sledeči: Ražem M., Zerovec A., Magister J., Izlakar I., Krauland I., Lavrač J., Vindišar T., Robić A., Toman V., Čerčak J., Gostinčar F., Klešnik A., Tvrđi M., Rus Franjo, Zgonc I., Špan J., Kiferle C., Vidic F., Medija F., Benedičič V., Lapajne V., Arko K., Nečimer A., Ostanec F., Vilfan M., Bregant A., Magdič R., Hartman F., Klavara A., Prusnik J., Stele A., Hribovšek F., Martinak V., Križaj P., Vončina M., Fugina P., Bajec A., Bajec I., Razingar L., P. Pretnar, Kos I., Weiss A., Zdošek I., Jamnišek A., Pajman M., Lajovic J., Janković J., Marolt F., Kincel J., Berdajs V., Delkin J., Demšar J., Ferk I., Špan F., Polanc A., Marinič A., Cvetko I., Gorup A., Jurančič J., Lah M., Novčan J., Obal St., Plečko F., Pirš P., Stanko I., Segula P., Tomažič J., Toros I., Pretnar A., Pasetzky M., Ozim F., Pikel J.

— Prvi roj je dobil dne 28. aprila Anton Gliha, Marči dol v Št. Lovrencu ob Temenici.

— Nekorektno obnašanje finančnih stražnikov. Dne 26. preteklega meseca se je vršila neka poroka v Kurji vasi, občina Rovte nad Logatec. Okoli desete ure zvečer so se pojavili v družbo gostov tudi nepovabljeni gostje — trije stražniki finančne kontrole Rovte, in sicer Kraškovič, Grebenc in Ljubej. Dva izmed teh sta bila oborožena, tretji pa je imel pri sebi samo bajonet. Dobrohotni svažje so postregli nepovabljenim gostom kar najbolje. Vse je bilo v redu in lepo, dokler se ga nepovabljeni gostje niso nalezli. Okoli štirih zjutraj so se ga nalezli do skrajnosti in alkohol je povzročil posledice. Pričeli so delati nemir, da, celo ranili so ženina, pretepli nekega fanta do nezvesti ter pretepli še nekatere druge fante, ki so prišli zapei novoporočencema. Posebno se je nespodobno vedel stražnik, ki je imel pri sebi samo bajonet. — Kakor smo zvedeli, so bili vsi trije finančni stražniki takoj odpušteni iz službe.

— O sežiganju mrličev. »Slovenski narod« se v številki 99 od 3. t. m. hudo zavzema za zgradbo jugoslovanskega krematorija in bega javnost, kako da bi vpepeljevanje mrličev bilo higijenično in estetično (!) ter, celo v duhu svetega pisma. Da bo v tem oziru vsak na jasnem, je treba beležiti sledeče: Misel za sežiganje mrličev so iznova začeli širiti framasoni, ki so se sešli v Neaplju leta 1869, v istem dnevu in skoraj ob isti uri, ko se je sestel vatikanski cerkveni zbor. Ideja je torej čisto framasonska. Kar se tiče stališča cerkve, je čisto nedvoumno. Sv. zbor sv. ofioija je izdal glede sežiganja mrličev tri odloke: 19. maja 1886, 15. dec. 1886, 27. julija 1892. Vsi trije odloki prepovedujejo sežiganje mrličev. Zadnji prepoveduje celo, podeliti zakramente umirajočim tistim, ki ne bi hoteli preklizati ukaza, da naj se njih truplo po smrti sežge. Današnje cerkveno pravo določa c. 1203, § 1 C. J.-C.: Sežig mrliča ni dovoljen, četudi je bil od umrlega ukazano. Tak ukaz, četudi je naročen v zadnji volji, se ne sme upoštevati. Smatrati se mora, kakor ne bi bil dan. Kdor ukaže, da se njegovo truplo sežge, se mu odreče cerkveni pogreb (c. 1240, § 1 N. 5.). Duhovnik, ki bi bil prostovoljno navzočen pri takem sežigu, bi bil cerkveno kaznovan. Kar pa se tiče drugih momentov, je zanimivo stališče zdravnikov in higienikov. A. baron Notthaft, zdravnik, piše v Friedreichovih »Blätter für gerichtliche Medizin«, 1898: »Ako bi se splošno vpeljalo sežiganje mrličev (četudi samo fakultativno), bi bilo to javno zapeljevanje k zastrupljanju v dobi kolerine epidemije. — Arzenik se v vročini razgubi in ne zapusti nobenih sledov. S sodno-zdravniškega stališča se mora torej odločno ugovarjati, da bi se vpeljalo sežiganje mrličev, bodi samo dopuščeno ali prisilno. Svetovnoznan medicinec, kemik in higienik, Maks pl. Pettenkofer (1818—1901) v Monakovem je izjavil na mednarodnem shodu za zdravstvoslovje na Dunaju glede pokopavanja mrličev tole: »Kako lahkomišljeno so iskali vzrokov velike umrljivosti v grobovih mrtvecev! Odkar pa natančno preiskujemo vodo, zrak in tla na pokopališčih in odkar imamo natančne sezname o boleznih in umrljivosti v njih obližju, smo postali čisto drugačnega mnenja. Voda iz vodnjakov, izkopanih na pokopališčih, je praviloma veliko bolj čista, kot voda iz vodnjakov v enako strunjeni okolici, kjer bivajo živa bitja. Miquel je na različnih pokopališčih v Parizu zabijal cevi v tla in črpal zrak iz grobov, pa ga je vedno našel brez bacilov, ne le takih, ki boleznijo povzročajo, ampak tudi brez drugačnih glivic. — Isto mnenje sta podala na zboru nemškega društva za gojitev zdravstva profesor Hoffmann in zdravstveni svetnik Siegel iz Lipskega, ki sta tozad. preiskala pokopališča na Lipskem. — Propaganda za sežiganje mrličev nima nobene podlage v zdravstvenih razlogih, še menj pa v estetičnih, ampak je le demonstracija sovraštva napram krščanskiemu običaju pokopavanja, ker je pač krščanski.

— Zdravljenje vojnih invalidov v Dolenjskih Toplicah. S 1. junijem t. l. se prične z brezplačnim zdravljenjem vojnih invalidov v Dolenjskih Toplicah. Invalidi, ki so dejansko potrebni zdravljenja v teh toplicah, naj predložijo čimprej svoje prošnje velikemu županu ljubljanske oblasti. Prošnje morajo biti opremljene z zdravniškim izpričevalom (oziroma potrdilom) okrajnega ali okrožnega zdravnika, kjer se potrjuje, da je prosilec res potreben zdravljenja v Dolenjskih Toplicah ter da je bolezen, za katero se želi zdraviti v vzročni zvezi z njegovo invaliditeto. Prošnje, ki ne bodo v tem smislu opremljene, se ne morejo upoštevati. Poleg zdravljenja (kopanje in po potrebi mehanoterapija) se bo nudilo invalidom-bolnikom in brezplačna oskrba v invalidskem domu v Toplicah. Neposredno po prihodu v Toplice bo vsakega bolnika preiskal še kopališčni zdravnik, kateri bo določil dobo zdravljenja.

— Upravo državnih monopolov prosimo, da naj nam svoje dopise pošilja v slovenskem jeziku, če reflektira na to, da jih objavljamo.

— IV. pehotna podčastniška šola v Zagrebu je podaljšala sprejem kandidatov (gojencev) do 15. maja t. l. Vse prošnje in dokumente je treba doposlati po ljubljanskem vojnem okrožju na omenjeno šolo, a radi prejema železniške karte se imajo prijavljeni kandidati javiti dne 14. t. m. u štabu tega poveljstva točno do 9. ure popoldne. — Poveljstvo ljubljanskega vojnega okrožja.

— Posnemanja vredno. V Starem gradu v Dalmaciji je nanovo imenovani občinski upravitelj g. Anton Iljić izdal stroge odredbe proti bogokletstvu in nespodobnemu vedenju napram cerkvenim obredom, odnosno cerkvenim svetništvom. Vsak prestopel v gornjem smislu se bo strogo kaznoval. Oglas je bil dne 26. aprila prečitani tudi v vseh mestnih cerkvah. Misli bi kdo, da se pač mnogo preklinja v tem mestu, pa je nasprotno res; zelo malo, toda geslo poštenega moža je: Ku-ga pobujšanja naj se iztrebi iz našega mesta.

— Razpisana pošta. Razpisano je odpravnisko mesto v Hodošu (Prekmurje). Prošnje naj se pošljejo v 14 dneh na ljubljansko poštne ravnateljstvo.

— Nova pomožna pošta. V področju ljubljanskega poštnega ravnateljstva se je te dni otvorila nova pomožna pošta v Aidovu. ki

je podrejena žužemski pošti, s katero ima zvezo po selskem pišmonaši ob torkih, četrtkih in sobotah. Ta pomožna pošta posluje z razširjenim področjem in sicer za vasi: Gornji Ajdovec, Dolnji Ajdovec, Boršt, Sela pri Ajdovcu, Veliki Lipovec, Brezovo reber, Plano, Podlipo in Moravo.

— **Komunistični proces v Zagrebu.** Zagrebško državno pravništvu je vložilo proti komunističnemu poslancu in odgovornemu uredniku »Borbe« — Vladimiru Čopiću dve obtožnici: eno po zakonu o zaščiti države, drugo zaradi tiskovnih deliktov. Razprava se vrši pred velikim senatom dne 7. t. m. Zagonovnik je odvetnik dr. Mile Budak.

— **Zgradba nove telefonske centrale v Zagrebu.** Gradbeno ravnanstvo v Zagrebu je razpisalo dražbo gradbenih del za novo telefonsko centralo. Stroški so proračunani na 2.979.222 Din, vendar se vpoštevajo le ponudbe, ki ne dosegajo vsote 2.147.200 Din.

— **Ureditev napitninskega vprašanja v Zagrebu.** Zagrebški natakariji zahtevajo ureditev napitninskega vprašanja. Tem povodom je po nekaterih kavarnah došlo do štrajka. Sedaj je že večina kavarnarjev pristala na to, da bodo dobivali natakariji do 1000 Din plače na mesec in razen tega 12 odstotkov od kosmatega dohodka. V to svrhu se bo priračunal gostom odnosi postopek.

— **Samoumor dijaka.** V Beogradu se je ustrelil tehnik Bogoljub Božić iz Valjeva. Božić je bil priden dijak in resen fant. V smrti ga je menda gnala nesrečna ljubezen do bogatega dekleta.

— **Aretacija petrovaradinskega vojaškega morilca.** Minoli petek zvečer so orožniki v mitroviški okolici naleteli na arnavskega vojaškega begunca Hasana Muftarja, ki je v pravoslavni veliki noči v petrovaradinski trdnjavi ustrelil tri častnike. Muftar je skušal ubežati, nakar so orožniki streljali in ga ranili. Muftarja izroče vojaški oblasti.

— **Puščanje krvi pri brivcu.** Zagrebški plesni učitelj Franjo Cajhen si je dal te dni pri brivcu Josipu Kovačiću na hlici puščati kri. Pri tem je eksplodirala spiritalna svetilka in Cajhen je dobil težke opekline. Prepeljali so ga v bolnišnico, proti Kovačiću so uvedli kazensko postopanje.

— **Nevaren ropar zaprt.** Nedavno smo poročali, da so v Bošnjakih neznani roparji ubili in oropali premožnega posestnika Aco Nikolića. Danes ima žandarmerija predznega roparja pod ključem. Je to neki Pavel Vincetić, komaj 24 let star fant, ki ima poleg omenjenega ropa in umora še nebroj drugih zločinov na svoji vesti. Tudi župniku v Bošnjakih je pisal, naj položi pri cerkvenih vratih 20.000 dinarjev, sicer da ga bo križal kot Kristusa. Glavna razprava proti roparju se bo vršila brzkone že meseca junija.

Iz Štajerske.

— **Naskok na naš denarni zavod.** Iz Slov. Bistrice poročajo: Nekdo že več let ves zelen hodi po Slov. Bistrici, ker ga lomi jeza, da ga noben tukajšnjih denarnih zavodov ni hotel sprejeti v odbor. Pred dobrim mesecem so se volili nekateri člani v ravnanstvo okrajne hranilnice. Pa zopet se ni nihče spomnil tega gospoda, ki ga naše ljudstvo ne mara. Očitno je kazal svojo jezo pri tem zborovanju nad našo stranko in obrekoval njeno delovanje v hranilnici. Ker dobro ve, kako dišijo vladi naši denarni zavodi — vzgled za to Sv. Lenart v Slov. gorah — se je zatekel k vladi in očrnil našo hranilnico. In posrečilo se mu je, da nam je vlada brez pravnega vzroka ugrabila hranilnico in jo izročila našim demokratom. Nad tem nasilnim korakom je ogorčen ves okraj.

— **Celje.** Po toliki agitaciji se je v nedeljo vršilo razvite orjunskega prapora. Prišlo je nekaj mladeničev, predsednika celjske orjune ni bilo videti, ravnatelj posojilnice gospoda Krala pa tudi ne. Pač pa je njegov adjutant, duševni vodja celjske orjune, učitelj Pogačnik, igral prvo vlogo. Zastave je razobesil magistrat, 4 hotelirji, kolodvor in pošta. Privatniki zastav niso razobesili.

— **Božji rop.** V noči od 1. na 2. maja se je zgodil v tukajšnji Marijini cerkvi v Petrovčah grozni božji rop. Neznani vlomilci so vdrl v cerkev, vlomili z železom tabernakelj, vzeli iz njega Najsvetejšo ter ga vrgli na tla, monštranco in drugo zlatino pa vzeli s sabo. Edino zlato prstan na čudodelni podobi Marije so pustili nedotaknjeni. Vlomilce zasledujejo. O podrobnostih bomo še poročali.

— **Novi zvonovi.** Iz Teharjev pri Celju poročajo: Zgodovinska, nedavno prenovljena cerkev Sv. Stefana na Teharjih pri Celju dobi tri nove zvonove, ki jih bodo v soboto, dne 9. t. m. ob treh popoldne slovesno prepeljali iz Štor k cerkvi na Teharje, v nedeljo 10. t. m. pa ob priliki darovanja slovesne sv. maše ob 10. uri popoldne blagoslovili in dvignili v zvonik.

— **Zaprte okrajne ceste Rogatec—Zetale** za težke vožnje se podaljša do 16. maja t. l., ker popravilo radi slabega vremena še ni gotovo.

Iz Primorske.

— **Jameslovje in turizma.** Koncem minotega meseca je imel svoj občni zbor planinski klub »Krpelje«, ki se peča z raziskavanjem jam in visokih planin. Klub ima zbranih že mnogo črtežev, risb in izkoptin. V tekočem letu hoče klub preiskovati kanjnsko visoko-

planinsko skupino in jame na Kobariškem in južno od Sv. Lucije.

— **Umetnostne prireditve.** Dramatično društvo v Gorici priredi dne 9. t. m. predstavo »Nizave«, delo don Angela Guinera. — Čitalnica pri Sv. Jakobu v Trstu je v zadnjem času opetovano vprizorila Nicodemijevega »Scampolac«; 7. t. m. vprizore Bernsteinovega »Tatu«. — Na Opčinah so ustanovili podružnico »Glasbene Matice«.

— **Smrtna kosa.** V Zgoniku je umrla 20-letna Zorka Gruden, hčerka tamkajšnjega posestnika Miroslava Grudna.

Iz Ljubljane.

LJUBLJANSKIM VOLIVCEM!

Volivni imeniki za občinske volitve v Ljubljani so razpoloženi pri mestnem magistratu do včetrtega 10. t. m. Nasprotniki so že na delu, da bi z različnimi mahinacijami preprečili oziroma onemogočili številnim našim somišljenikom volivno pravico. Vse naše volivce opozarjamo, da se pravočasno prepričajo, če so pravilno vpisani v volivne imenike za občinske volitve. Imeniki so razgrnjeni na mestnem magistratu (zglasovalni urad) od 8. ure zjutraj do 14. ure popoldne. Kdor med tem časom ne more ali ne utegne kontrolirati pravilnosti svojega vpisa, naj se zgasi v tajništvo SLS za Ljubljano, ki posluje v Jugoslovanski tiskarni, II. nadstropje, vsak dan od 4. do 8. ure zvečer, kjer so na razpolago prepisi volivnih imenikov in daje tajništvo potrebna navodila glede reklamacij.

Vsak naš somišljenik, ki bi prejel obvestilo, da je neopravičeno izreklamiran, naj se nemudoma potruži v tajništvo, kjer naj pove vse potrebne podatke za pritožbo, da ne pride ob volivno pravico. Z odpuščanjem iz služb, s premeščanjem javnega uslužbenstva v druge okraje, s podporami, obljubami, stanovanji, koncesijami in najrazličnejšimi demagoškimi gesli, skušajo samostojni demokratje preprečiti, da bi pri novih občinskih volitvah zopet zmaga ljudska volja in, da bi prišli zastopniki delavnega ljudstva do odločilne besede na mestnem magistratu. Sedaj v času reklamacijskega postopanja je prilika, da nakane ljubljanskih samostojnih demokratov onemogočimo.

Somišljeniki na delo, volivci na plan!

Volivni odbor SLS
za Ljubljano.

— **lj Konveniat.** V sredo, 6. maja, pridejo pri sestanku katechetov na vrsto nova poglavja enotnega učbenika. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Začetek ob petih v posvetovalnici KTD. Naročeni izvodi »Kathol. Katechismus« — došli.

— **lj Umrl je včeraj g. Ivan Vreček** star., trgovec in posestnik, star 60 let. Pokopali ga bodo jutri popoldne ob 5. Naj počiva v miru! — **lj V spomin na pok. p. Placida** so darovali za novo cerkev sv. Frančiška v Sp. Šiški: Čč. sestre v St. Vidu nad Ljubljano 200 in dve neimenovani po 300 Din.

— **lj Čevljarski kongres.** V nedeljo, 3. maja se je vršil v dvorani Mestnega doma čevljarski kongres katerega se je udeležilo kakih 200 mojstrov, ki so se ob priliki vajeniške razstave pripeljali v Ljubljano. Zborovanje je bilo predvsem vsled tega zanimivo, ker so sklicatelji doživeli nekoliko blamaže in precejšnje lekcije, česar po obrazih sklepali, gotovo niso pričakovali. Natančnejše poročilo priobčimo v eni prihodnjih števil.

— **lj Išče se avtomobil.** Če se išče, se je moral izgubiti. Ali pa je izginil na kak drug nepojasnjen način. — Če se je izgubil, ga je moral kdo najti. Saj ni odfrčal s kakim ovčim kavoritom na luno! — Na vsak način je stvar resna in ni nikaka šala. Bil je in ni ga. Ker pa še niso izgubljene vse nade, da se tudi izgubljeni avtomobil srečno povrne, in da se to čimprej zgodi, zato le konstatiramo, da se pogreša. Kdor ga najde, naj ga odda na Bleiweisovi cesti, ali naj vsaj navede, kako bi ga bilo najlažje izslediti. Pripravljeni smo pomagati, da se to čim hitreje zgodi.

— **lj Na vojaškem skladišču na Kodeljevem** so popravili streho. Kakor pravijo, je imela veliko lukenj, skozi katere je blago uhajalo. Baje je imela stvar posledice.

— **lj Umrli so v Ljubljani:** Marijana Aleš, zasebnica, 73 let. — Jernej Glavič, trgovec in posestnik, 48 let. — Frančiška Štregar, zasebnica, 77 let. — Stefan Medvešek, mizar, 42 let. — Ivana Kocjan, zasebnica, 57 let. — Marija Kebar, posestnikova žena, 47 let. — Alojzij Pungartnik, tovarn. delavec, 36 let. — Neža Ogrinc, občinska uboga, 57 let. — Ivan Bartl, tovarn. delavec, 23 let. — Ivan Jensterle, delavec, 31 let.

— **lj Streljanje na Zrinjskega cesti.** 19letni bivši laborant v kemični tovarni Lambert Olhofer je imel ljubavno razmerje s 17letno učenko trgovske šole Julijo Šafec. Teta Albina Šafec se sprva ni protivila temu razmerju, pozneje je pa od raznih strani slišala, da bi to znalo nečakinja v šoli škodovati. Opozorila je nato Julijo in jo prosila, naj se ne kaže z Olhoferjem na cesti. Julija je je ubogala in se je od tedaj Lamberta ogibala. V nedeljo popoldne okoli pol 11. je srečal Julijo na cesti in jo spremljal na njeno stanovanje na Zrinjskega cesti 7. V kuhinji si je Julija devala klobuk z glave, medtem je pa Olhofer poteg-

nil revolver in ustrelil na njo. Julija, ki je bila ranjena v desno ramo, je zbežala v predsoho. Olhofer si je nato nastavlil samokres na glavo, vendar pa je naboj odpovedal. Nato si je nastavlil samokres še na prsi in izprožil. Vendar se pa v razburjenosti ni zadel, pač pa je šla krogla skozi obleko pod pazduho, prebila sipe v vratih in se zarila v levo stran prsi Albine Šafec, ki je stala v predsohi. Obe Šafecovi so prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico, kjer so ju takoj operirali. Upati je, da bosta kmalu ozdraveli. Olhoferja je policija aretirala.

Vzgojni vestnik.

ŠOLSKI IZLETI.

Maj in junij sta meseca šolskih izletov. Ko se vreme malo zboljša, skoro ne bo dneva, ko bi ne vozili naši vlaki veselih mladih izletnikov iz mesta na deželo in z dežele v mesto. Prav je to. Šolski izlet je dogodek, ki se ga človek z radostjo spominja še v pozni starosti.

Vendar se nam zdi, da imajo šolski izleti, kakršni so v novejšem času, hude senčne strani.

Izlet nekaj stane in udeležiti se ga more samo tisti, ki plača. Revni proletarski otroci ostanejo doma. Zanje je izletni dan dan žalovanja. Na tak način užalosti del razreda, včasih zelo znaten del, je pa v vzgojnem oziru veliko zlo. Zato bi se morali pravzaprav prepovedati vsi taki izleti, ki bi se jih zaradi uboštv kak učenec ne mogel udeležiti. Zelo lepo bi bilo, če bi bogatejši učenci zložili toliko, da bi mogli iti tudi najrevnejši na izlet.

V zadnjih letih je prišlo v navado, da tudi manjši učenci delajo izlete v zelo oddaljene kraje. Včasih smo napravili izlet na Rožnik, smo bili gori pri sv. maši, imeli skupen zajutrak, še malo poigrali, pa smo bili zadovoljni in veseli. Sedaj pa vodijo otroke osnovne šole na Kum, na Golico, v Bohinj, itd. Kaj ima otrok od tega? Velike stroške, dolga pot ga izmuči, pride še grdo verne in otrok si pokvari zdravje za celo življenje. Za srednje šole, tudi za višje razrede meščanske šole, so taki izleti, če imajo pametnega voditelja, poučni in koristni. Otrok v osnovni šoli pa še ni dozret za naravne lepote in tudi še ni potreben izobrazbe, da bi se iz tega, kar vidi, kaj naučil. Zato se nam zdi čisto pogrešno, če se mali šolarji vodijo na izlete daleč od doma.

V Ljubljani vidimo včasih učence z dežele, tu in tam iz daljnih krajev. Učitelji jih peljejo na Grad, od koder je tako lep razgled. Koliko geografije bi se učenci tu lahko naučili! Pa je redko kaj geografije. Kakor backi malo na okoli pogledajo, pa spet grede, ker ga ni, ki bi jim kaj pokazal. Tako je tudi na Šmarni gori, pri Sv. Joštu in drugod.

Izlet in sploh potovanje je treba prej natančno preštudirati. Učenci morajo to, kar bodo videli, že poznati iz knjige in zemljepisa. Potem bodo z zanimanjem gledali, ko jim bo učitelj kazal v naravi, kar so v šolski sobi gledali na zemljevidu in slikah. Taki izleti so šola za poznejše življenje. Kakor za šolske izlete, tako bodo pozneje preštudirali vsako mesto in pokrajino, preden bodo tja potovali, in bodo imeli dobiček od svojega potovanja.

Poleti se slišijo pogosto tožbe, koliko škoda napravijo razni nedeljski mestni izletniki po gozdih, travnikih in vrtovih. Cerkev in spomeniki so včasih vsi popisani z imeni in neslanostmi. Na šolskem izletu ima učitelj dosti prilike, pokazati učencem, kako naj se dostojno vedejo in varujejo surovosti in vandalizma.

Velika nepravilna za izlete so vlaki, ki odhajajo prepozno iz mesta ali se prezgodaj vračajo. Prihujljeni izleti za dijake so n. pr. Golica, Vrata, Bohinjsko jezero. Vrh pri Sv. Treh Kraljih in dr. Ti izleti bi se pa dali s pridom napraviti le tedaj, če bi vlak odhajal iz Ljubljane že ob 5. ali pa še prej in bi se prezgodaj ne vračal. Zelo primerno bi bilo, če bi v poletnih mesecih tudi ob delavnikih — vsaj enkrat, dvakrat na teden — vozil en vlak tako zgodaj, oziroma tako pozno, kakor ob nedeljah.

Po svetu.

— **sv Tatvina v Vatikanski knjižnici?** Italijanski listi prinašajo vest, da je bil iz Vatikanske knjižnice te dni ukraden eden izmed štirih evangelijskih Sumili so, da je tat z dragocenim plenom krenil proti Neaplju ter je oblast izvršila hišne preiskave po vseh antikvariatih, vendar zaman.

— **sv Fawcettova ekspedicija v Amaconsko porečje.** Začetkom tekočega leta je odpotovala v nepreiskane kraje Amaconskega porečja v Braziliji Fawcettova ekspedicija, ki hoče tamkaj raziskovati sledove visoke davne kulture, ki naj bi bila starejša od grške in egiptovske. Te sledove je najti med raznimi indijanskimi plemen, a do danes ni bilo mogoče dognati izvora. V svojem zadnjem poročilu pravi Fawcett, da Amaconke najbrže niso gola bajka. Sam pozna plemena, ki imajo ženske poglavarje. Dalje navaja Fawcett, da žive ob amaconski reki plemena, ki še danes časte Vodina ali Odina, ki je pri njih bog zmage ali čarodjstva. Ni pa bilo mogoče doslej dognati, odkodi ta vez med staro Skandinavijo in Južno Ameriko. — Na kanibale je naletel Fawcett doslej le v enem slučaju. So to grdi, najhul, črni trogloditi, ki prebivajo po jamah in kletah v močvirnem ozemlju sto

milj od mesta, kamor je namenjena ekspedicija. Dasi je njihovo edino orožje kij, so vendar zelo nevarni. Etnologi vedo o tem plemenu še zelo malo.

— **sv Astronom Palisa umrl.** Na Dunaju je umrl podpravitelj tamkajšnje vseučiliške zvezdarne dr. J. Palisa, star 78 let. Palisa je tekom let odkril 127 manjših planetov ter je skupaj s heidelberskim profesorjem Wolfom izdal fotografični načrt zvezdnega neba.

— **sv Razsodba v pravdi Ankerbrotwerke.** Generalni ravnatelj velikega dunajskega podjetja »Ankerbrotwerke« Arthur Fried je bil temeljem protidruškega zakona obsojen na 8 mesecev težke ječe in 10 milijonov šillingov globe.

— **sv Jan Sturza umrl.** V Pragi je umrl največji sedanji češki kipar Jan Sturza, star 45 let. Sturza je bil rojen v Novem Mesu na Moravskem ter je začel svoje umetnostne nauke na strokovni šoli v Holicah. Potem se je leto dni učil kamnoseštva v Nemčiji, nato pa postal učenec I. V. Myslibeka na praški akademiji. L. 1900 je začel samostojno ustvarjati. Bil je velik, izrazit plastik. V prvih letih izražajo njegovi kipi predvsem telesno silo, kasneje se je poduhovil in umiril. Med številnimi njegovimi deli so znane njegove monumentalne skupine na Hlavkovem mostu »Rajenec«, Komenskyjev spomenik za Amsterdam, Cechov spomenik, Smetanov spomenik v Litomyšlu, portreti igralca Vojana, predsednika Masaryka itd. Mnogo del je zapustil Sturza domalega dovršenih. Sturzova smrt je češki narod tem bridkejšje zadel, ker je bil še v najboljših letih in so pričakovali, da jim ustvari še več najpomembnejših spomenikov; predsednika Masaryka, skladatelja Smetane in drugih.

— **sv Občinske volitve na Francoskem.** Te dni se vrše na Francoskem splošne občinske volitve. V vseh 37.963 občinah bodo izvolili približno 430.000 občinskih svetovalcev. Občine s 500 in manj prebivalci volijo po deset svetovalcev; najvišje število občinskih zastopnikov ima Pariz: 80. Mesta, ki imajo nad 60.000 prebivalcev, volijo po 36 občinskih zastopnikov; takih mest je v Franciji 35. Zadnje občinske volitve so se vršile novembra 1919, ki so jim zakonito dobo 4 let podaljšali na 5 in pol leta, da ne bi se nove volitve srečale s parlamentarnimi volitvami. V sedanji poslanski zbornici je 189 županov in 62 občinskih svetovalcev; v vladi sta 2 župana: minister za javna dela Laval in minister za pokojnine Antierou.

— **sv Prva rektorska konferenca v Pragi.** Minolo soboto se je vršila v Pragi prva konferenca rektorjev vseh visokih šol na Češkoslovaskem. Navzoči so bili tudi zastopniki professorskih zborov in organizacij ter načelnik naučnega ministrstva. Obravnavali so razna vprašanja, tičoč se vseučilišč in sklenili več resolucij. Ena izmed teh zahteva, da se nemudoma osnuje posvetovalni organ za vseučiliška vprašanja v naučnem ministrstvu. Druga resolucija priznava nezadostnost vzgoje vseučiliške mladine na univerzah in pooblašča referenta dr. Novaka, naj o stvari razpravlja z naučnim ministrstvom. Predloge glede socialnega varstva vseučiliškega dijaštva so odkazali posebni komisiji.

— **sv Graška dolarsko posojilo.** Graška mestna občina je pred par tedni sklenila z ameriški denarnimi zavodi dogovor za najetje večjega posojila. Posojilo se je kakor poročajo graški listi, ponesrečilo. Podpisuje se zelo slabo in kurz je globoko padel.

— **sv Sobarica ukradla za 900.000 frankov dragocenosti.** V Parizu je 36letna sobarica Ana Kikas ukradla svoji gospodini Kepitovi — obe Rusinji — dragocenosti v vrednosti nad 900.000 frankov. Z ukradenimi zakladi je sobarica pobegnila v Rim, kjer so jo pa takoj prijeli. Našli so pri njej še ves tatinski plen.

ZA PRAZNIK PRESV. R. T. PRIPOROČA JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA SLEDEČE SKLADBE:

Faist, 12 cerkv. pesmi za mešani zbor. Part. Din 20, glasovi po Din 4.
Foerster, 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 16, glasovi po Din 4.
Gerbič, 12 Tantum ergo za mešani zbor.
Grum, blagoslovne pesmi za mešani zbor, Din 12.
Hladnik IV., Antiphonae op. 57 za mešani zbor. Din 10.
Hladnik, Hinnu za procesijo sv. R. T. op. 68, za mešani ali moški zbor. Din 10.
Hladnik, Laudus Eucharisticae op. 36 za mešani zbor. Din 10.
Hladnik, Pange lingua op. 24, za mešani zbor. Din 10.
Hladnik, Osem Tantum ergo za mešani zbor. Din 10.
Hribar p. Ang., Obhajilne pesmi za mešani zbor. Part. Din 8.
Kimovec, Rihar renatus, 21 raznih pesmi za mešani zbor. Part. Din 24, gl. po Din 8.
Obsega tudi več himen za praznik presv. R. T.
Premrl, Slava presv. Evharistiji za mešani zbor. Part. Din 60, gl. po Din 12.
Premrl, 12 Tantum ergo za mešani zbor. Part. Din 12.
Sattner-Hochreiter, 8 himen za procesijo na dan sv. R. T. (z novim slovenskim tekstom). Part. Din 20, kakor je predpisano za ta praznik.

Gospodarstvo.

Slovenska trgovska propaganda v inozemstvu.

Poročali smo že, na kako škandalozen način se omalovažuje slovenska industrija, obrt in trgovina v ravno kar izločeni posebnosti številki pariške Revue des Balkans, ki je v celoti posvečena naši državi in nosi naslov »Le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes économique 1925.«.

Ne bi se s stvarjo natančneje bavili, če ne bi bil »Slovenski narod« o njej napisal voden in tarnajoč uvodni članek v žanru svoje »rodoljubnosti« po naslovom »Zadovoljni Kranjci«, ki ima očividni namen, nekaj prikriti, kar pri nas ni v redu.

Spravimo se kar naravnost na vprašanje in odgovorimo, kdo je kriv, da inozemstvo o naših slovenskih trgovskih in industrijskih zadevah ni prav nič informirano. Jasno da nihče drugi kot urad, ki je zato tu, da bi varoval interese, in to je ljubljanska trgovska zbornica.

Tu je spet najlepši dokaz za to, kam pridemo, če se v trgovstvo zanese politika. Če bi se poklicana mesta pri nas manj pečala s politiko in malo več z našo industrijo, trgovino in obrtjo, ne bi ta imela take ogromne škode vsled nemogućnosti govoriti po internacionalnih publikacijah inozemskemu občinstvu, kot to že od prevrata sem delajo hrvaški in srbski trgovci potom svojih agilnih trgovskih zbornic.

Pri tem se spomnim na nek članek, ki je izšel menda pred tremi leti v »Slov. narod« in v katerem se je pisec bridko pritoževal, na kak škandalozen način se obravnava Slovenija v velikem pariškem adresarju »Bottina« in v katerem je napadal našo Trgovsko zbornico, zakaj se za take stvari ne briga. Zbornica se pa do danes ni menda dosti pobrigala za to javno svarilo, kajti v letošnji izdaji »Bottina« spet mrgoli napak, kar se tiče Slovenije.

Posebna izdaja Revue des Balkans, ki je letos izšla, pa ni prva svoje vrste. Že lani je bila ena številka te revije izključno posvečena naši državi in že v tej številki je Slovenija na škandalozen način potisnjena v kot. Na 6. krasno ilustriranih straneh te številke ni ne ene slike iz Slovenije.

O Sloveniji so v njej samo sledeči podatki: 5 vrstic naslovov ljubljanskih bank; 4 vrstice naslovov ljubljanskih izvoznih podjetij in sicer: Société »Atlantia«, Société »Impex«, 10 Krekov Trg; Uher Fran A., rue Selenhourgova; Raziuger A. (do črke natančno prepisano!); 2 in pol vrstice posvečene slovenski tekstilni industriji; 2 in pol vrstice posvečene slovenski elektrotehnični industriji in sicer: L'Usine d'azote, S. A. à Rouché. Ugenil sem, da so to menda Ruše... No in tako gre naprej: In vsaki 5 strani par vrstic. — Med jugoslovanskimi kopalnicami so naštet: Bled, en Slované (ville d'eau); Rimske Toplitzé, en Slované (riche en radioactivité: 14 unités Mach); Rogatchka Slatina, en Serbie (source alcaline, saline, froide).

Tako! In mislite, da se je kdo pri Trgovski zbornici lani zganil, da se take napake popravijo? V letošnji številki so čisto iste!

Edina daljša notica o Sloveniji se tiče ljubljanskega velesejma, ima pa tudi samo pol strani. Da Trgovska zbornica slovenskih interesov ni opozorila na anonisiranje v tej reviji razvidimo iz tega, da ni ne ena slovenska tovarna v njej inserirana, pač pa bosanske, srbske in hrvaške tvrdke, isto tudi v letošnji številki.

V njej se nahajajo lepi informativni članki o industriji v Hrvaški, Slavoniji, o cementni industriji v Dalmaciji itd.

Slovenske industrije se spomni le članek o kovinski industriji s par besedami, da se nahaja namreč v kraju »Yessénitaz« (kdo ve kaj? menda Jesenice na Gorenjskem?) 5 Martinovih pečih.

Z zadovoljstvom pa beležimo, da se na sliki jugoslovanskih časopisov nahajata med slovenskimi listi edinole Slovenec in Narodni dnevnik.

Edina slika iz Slovenije je: »Les eaux thermales de Lasko près Celjuz. Ste!

Pri slovenskih železnicah je par besed omenjenih o progah: Ljutomer—Ormož, Kotečevci—Vrbovsko, Rogalec—Kopriva—Golubovci in Várjadin—Koprivnica! Morda je še kje drugje omenjen kak slovenski kraj, a v takt pisavi ga niti Slovenec niti tujec ne more najti.

Gospode pri vodstvu Trgovske zbornice prosimo, da naj se pobrigajo za to, da bo v Revue des Balkans, kakor tudi v Bottinu in vseh drugih enakih inozemskih publikacijah Slovenija enakopravno zastopana poleg Srbije in Hrvaške.

g Gibanje trgovstva v Sloveniji. Po podatkih Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je bilo v prvih 3 mesecih t. l. prijavljenih 464 trgovinskih obratov, odjavljenih pa 455, tako da je prirastek malenkosten (9 obratov!). Z ozirom na zadnje 3 mesece lanskega leta je število prijav poraslo za 73, število odjav pa za 113! — Sledeči podatki pojasnjujejo gibanje trgovstva od začetka leta 1923 naprej

	Prijave	Odjave
1. četrtletje 1923.	817	349
2. četrtletje 1923.	851	421
3. četrtletje 1923.	967	503
4. četrtletje 1923.	704	797
1. četrtletje 1924.	532	594
2. četrtletje 1924.	564	396
3. četrtletje 1924.	329	268
4. četrtletje 1924.	391	342
1. četrtletje 1925.	464	455

Iz majhnega števila novoprijavljenih trgovinskih obratov lahko sklepamo na težavne razmere v slovenskem gospodarstvu, ki preprečujejo ustanavljanje novih obratov. Prijave so po strokah razdeljene sledeče: trgovina z mešanim blagom 80, z lesom 33, z deželnimi pridelki 21, branjarje 20, trgovina z govejo živino 15, z galanterijo 15, trgovske agenture 13, komisijske trgovine 12, trgovina z manufakturnim blagom 11 itd. Odjave so se razdelile sledeče: trgovina z mešanim blagom 58, trgovina z lesom 55, branjarje 29, trgovina z deželnimi pridelki 20, trgovina z vinom in pivom v zaprtih steklenicah 13, manufaktura 11, trgovina z vinom 11, z živino 10, z govedi 10 itd. Kakor je razvidno iz teh števil, je v celi vrsti strok število odjav večje od števila prijav. Predvsem pada v oči lesna stroka z 33 prijavami in 55 odjavami napram 31 oz. 41 v zadnjem četrtletju lani. Te številke lani kažejo na izredno težke razmere v lesni trgovini, pa tudi industriji Slovenije.

g Občni zbor. Jadransko-podunavska banka v Beogradu 30. maja 1925.

g K povišanju ažijs. Za luksuzno blago ostaja v veljavi še dalje naredba z dne 30. avgusta 1924. Glede razlogov za to povišanje je izjavil finančni minister sledeče: Razlogi, ki so pri povečanju ažijs od 10 na 11 s 1. majem prišli v poštev, so sledeči: ker tudi nova ca-

rijska tarifa, s katero se ščitijo interesi domače industrije, določa polni ažijs in se s tem povišanjem pripravlja uvedba nove carinske tarife.

g Indeks cen v veletrgovini za mesec april 1925. Po računu tednika »Privredni pregled« je znašal indeks cen v veletrgovini v mesecu aprilu t. l. 20.04 (povprečno 1913 (100) napram 2009 v marcu letos. Tudi tečaj dinarja v aprilu ne izkazuje fluktuacij. Indeks posameznih skupin je bil v aprilu (v oklepaju številke za marec): poljedelski produkti 2181 (2191), živina in meso 1881 (2009), sadje in izdelki 1932 (1859), gradbeni material 2438 (2414), kolonialno blago 1538 (1542) ter industrijski produkti 2029 (2070).

g Nova železniška tarifa. Iz Beograda poročajo, da je prometno ministrstvo dovršilo prvi in drugi del železniške tarife, ki je v glavnem baje samo izenačenje veljavnih tarif. Sedaj delajo posebne tarife: izvozno, za pasivne kraje in tarifo za pospeševanje prometa v naših lukah (južno od Sušaka; za prevoz na Sušak ne bo več nobenih ugodnosti!). Natančneje bomo še poročali.

g Amerikanska kontrola kreditov podeljenih Evropi. Kakor poroča »Petit Parisien« iz New Yorka, namerava ameriška vlada poslati v Evropo misijo, ki bi se nastanila na Dunaju. Ta misija bi izvajala kontrolo o uporabi ameriških kapitalov v Evropi. Ta trgovska in finančna misija bi tudi skrbela za eksport ameriških produktov v Evropo.

g Semenj v Padovi. V Padovi se vrši letos veliki semenj od 5. do 18. junija. Pogoji za razstavljalce so interesantni v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Borze.

Dne 4. maja 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 14.78—14.83 (14.65—14.80), Italija 2.54—2.57 (2.5282—2.5582), London 299.95 do 302.95 (298.42—301.42), Newyork 61.33—62.33, Pariz 3.2450 do 3.2950 (3.2350 do 3.2850), Praga 1.8325—1.8525 (1.827650—1.856750), Dunaj 8.69 do 8.81 (8.6750—8.7950), Curih 11.98—12.08 (11.95 do 12.05).

Curih. Beograd 8.35 (8.35), Pešta 0.007225 (0.007225), Berlin 1.2320 (1.23), Italija 21.27 (21.29), London 25.07 (25.0450), Newyork 517.20 (516.70), Pariz 27.05 (27.0750), Praga 15.30 (15.30), Dunaj 72.80 (72.70), Bukarešt 2.3750 (2.3750) Sofija 3.7750 (3.7750).

Dunaj. Devize: Beograd 11.415, Kodan 132.80, London 34.385, Milan 29.17, Newyork 709.35, Pariz 37.04 Varšava 136.10. — V a l u t e: dolarji —, angleški funt 34.33, lira 29.13, dinar 11.39, češkoslovaška krona 20.99.

Praga. Devize: Lira 139.25, Zagreb 54.55, Pariz 176.75, London 163.80, Newyork 83.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odst. invest. pos. 61—62.50, Vojna škoda 162—163.50, Celjska pos. zaklj. 200, Ljubljanska kreditna banka 225 den., Merkantilna 110—124, Praštediona 795—800, Kreditni zavod 190—200, Strojne 134 bl., Trbovlje 380—385, Vevče 110—120, Stavbna družba 265—280.

Zagreb. Hrvatska esk. banka, Zagreb 105 do 105.25, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 59.50—60.50, Jugoslavenska banka, Zagreb 97—98, Ljub. kreditna banka, tu 230—240, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 800—805, Slavenška banka, d. d., Zagreb 70, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 40—45, Hrv. slav. d. d. za industriju šečera, Osijek 570, Našice 48—50, Slavonija 55, Trboveljska prem. družba, tu 380—385, Vojna odškodnina 162.50 do 164.50, 7 odst. drž. invest. posojilo 62.50.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska banka 83, Alpine 37, Greinitz 13.25 Kranjska industrijska družba 41.5, Trboveljska družba 44.6, Hrvatska eskomptna banka 12.2, Leykam 13.2, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 6.55, Avstrijske tvornice za dušik 16, Gutmann 42.2, Mundus 81, Slavex 17.9, Slavonija 6.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastovi plohi, 54 mm, 2.0 m, 44 mm, 2.70 m, feo meja 1400 denar; cerovi krli od 25 cm prem. naprej, od 2 m dolž., feo nakl. postaja, 14 vag., 18—18 (zaklj. 18); smrekovi hodi od 25 cm prem. napr., 4 m dolž., feo nakl. postaja 250 denar; bukova drva, 1 m dolž., suha, feo meja 25 denar; hrastovi frizi, I. in II. vrsta, od 4 do 8 cm in od 25 do 60 cm, feo meja, 1 vag., 1380—1380 (zaklj. 1380). Žito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, rinfusa, par. Ljubljana 465 blago; otrobi pšenični, deb., feo vag. Ljubljana 215 blago, otrobi pšenični, drob., feo vag. Ljubljana 190 blago; korusa promptna, par. Ljubljana 225 blago; oves makedonski, orig., par. Ljubljana 340 denar; krompir rumeni, feo štajerska post. 115 blago; krompir roza, feo štajerska post. 135 blago.

Prosveta.

pr Koncert Glasbene Matice v Mariboru preložen. Radi resne obolesti gospoda Topića, kateri že teden dni ne more zapustiti postelje, se koncer Glasbene Matice v Mariboru, kateri je bil prvotno določen za sredo, dne 6. maja, preloži na soboto, dne 9. maja 1925. — Odbor.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 5. maja: Zaprti.
Sreda, 6. maja: NARODNI POSLANEC. 25letnica umetniškega delovanja g. Jos. Povheta. Izven.
Četrtek, 7. maja: Zaprti.
Petek, 8. maja: NARODNI POSLANEC. R. P. Sobota, 9. maja: KAR HOČETE. Red E.
Nedelja, 10. maja: NARODNI POSLANEC. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 5. maja: AIDA. Vika Caleta — Aida, Dimitrij Orlov — Radames. Red C.
Sreda, 6. maja: DON PASQUALE. Red D.
Četrtek, 7. maja: AIDA. Vika Caleta — Aida, Dimitrij Orlov — Radames. Red A.
Petek, 8. maja: Zaprti.
Sobota, 9. maja: GLUMACI — Canio Dimitrij Orlov. — CAVALLERIA RUSTICANA — Santuzza Thierryeva. Izven.
Nedelja, 10. maja: RUŠALKA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.
»Narodni poslanec.« V sredo, dne 6. t. m. vrši se v drami premijera Nušičeve zabavne komedije »Narodni poslanec«, ki jo je prevel G. Fran Govekar. Pri tej predstavi se proslavi tudi 25-letnica umetniškega delovanja člana Narodnega gledališča, gospoda Josipa Povheta, ki je dober znanec ljubljanskega občinstva še izza svojega delovanja v predvojni dobi. Predstava se vrši kot izven.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 5. maja: MARTA. — B.
Sreda, 6. maja: Zaprti.
Četrtek, 7. maja: TRI SESTRE. — C (kuponi).
Zadnjič v sezoni.
Petek, 8. maja: Zaprti.
Sobota, 9. maja: SCAMPOLO. — B (kuponi).
Zadnjič v sezoni.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Skozi vse pa se je vila zlata nit ljubezni. Izprva je bil radovoljen, da je samo jezdil z Dedo in bil v tovariških odnošajih z njo; toda poželjenje in potreba po njeni družbi je naraščala. Čim bolj jo je spoznal, tem bolj jo je cenil. Da bi bila rezervirana ali ohola do njega, ali pa da bi bila zgolj hehetajoča se, prisiljeno se smejoče žensko bitje, bi bila stvar drugačna. Tako pa ga je navdajala z začudenjem njena preprostost, zdravost in velika mera tovarištva. To poslednje je bilo nepričakovano. V tem pogledu še ni motril ženske. Ženska, igrača, ženska, furija, ženska, potrebna žena in mati otrok — take so bile njegove misli o ženski. Ampak da bi bila ženska tovarišica in soigralka, sodelavica veselja — v tem ga je iznenadila Deda. In čim bolj mu je postala vredna zanimanja, tem bolj je plamtela njegova ljubezen, mu nezavestno senčila glas z laskanjem, mu vžigala ogenj v očeh. Ona ni bila slepa za to, in vendar se je, kakor že mnogo žensk pred njo, mislila poigrati z lepim ognjem pa uteči pred sledečim požarom.

»Zima bo kmalu tu,« je rekla neki dan obžalovaje in dražeče, »in potem ne bo več jahanja.«

»Vendar vas moram pozimi vseeno videti,« je naglo vzkliknil.

Ona pa je zmajala z glavo.

»Bila sva prav srečna in vse to,« je rekla, in odkrito zrla vanj. »Spominjam se tudi vašega abotnega razloga, da se se-

znani; ampak to ne bo dovedlo nikamor; ne more. Predobro se poznam, da bi se motila.«

Obraz ji je bil resen, celo tesnobno boječ v želji, da ne bi zalila, oči so bile neomajne, ampak v njih je bila svetloba, zlata, žareča — brezno spola, v katerega se sedaj ni bal zreti.

»Bil sem precej dober,« je izjavil. »Prepuščam vam, da razsodite, ako nisem bil. Bilo je tudi precej trdo, vam lahko povem. Samo premislite. Niti enkrat vam nisem znil besedice o ljubezni, jaz pa sem vas ves čas ljubil. To je huda za človeka, ki je vajen imeti svojo voljo. Kadar gre za potovanje, me je nekaj dirjalca. Dejal bi, da bi še vsakoga drugega primoral dirjati z menoj, ako bi prišlo do dirke po ledu. In vendar vas nisem primoral. Mislim, da že to dejstvo kaže, kako zelo vas ljubim. Resnica je, da želim, da se poročite z menoj. Ali pa sem kdaj izpregovoril besedico o tem? Niti glasu ne. Bil sem tih in miren in dober, dasi mi je to molčanje včasih skoraj presedalo. Nisem vas prosil, da se poročite z menoj. Ne prošim vas sedaj. Za gotovo vem, da ste prava žena zame. Ampak kako glede mene? Ali me poznate dovolj dobro; da spoznate svoje nagnenje? Skomizgnil je z ramo. »Ne vem, in jaz ne bom na to dosti stavil. Sama morate vedeti, ali mislite, da bi mogla živeti z menoj ali ne; igrati počasno, ne predaleč segajočo igro. Ne bom izgubil radi tega, ker sem prežrl svojo karto.«

To je bilo ljubimkanje, ki je presevalo vse Dedine izkušnje. Tudi ni nikdar slišala kaj takega. Pomanjkanje gorečnosti v

njem jo je močno pretreslo, in ta občutek je premagala le s tem, da se je spominjala, kako se mu je pred časom roka tresla, in da se je spomnila strasti, ki jo je prav isti dan in vse dneve videla v njegovih očeh ali slišala v njegovem glasu. Spomnila se je tudi, kaj ji je bil rekel pred tedni: »Morebiti ne veste, kaj je potrpežljivost,« ji je bil dejal, in pri tem je pravil, kako je z veliko puško streljal verice tisti čas, ko sta stradala z Elijo Davisom ob reki Stewart.

»Tako vidite,« je vzpodbujal, »da se morava to zimo večkrat videti, ker je tako pošteno. Nemara se še niste odločili —«

»Že, že,« ga je prekinila. »Jaz si ne bi upala dovoliti, da bi vam bila naklonjena. Ne bi bila srečna v tem pogledu. Vidim vas prav rada, gospod Harnish, ampak več nego to ne more biti.«

»Gotovo radi tega, ker vam moj način življenja ni všeč,« je dejal, spomnivši se senzacionalnih veseljaških voženj in splošne razbrzdaniosti, ki so mu jo napravili časniki — spominjal se je vsega tega in je bil radoveden, ako bo v svojem deviškem poštenju tajila, da o vsem tem nič ne ve.

V veliko njegovo začudenje mu je odgovorila naravnost in brez prijenjanja:

»Ne, to ne.«

»Vem, da sem bil nagel pri nekaterih tistih vožnjah, ki so prišle v časnike,« je pričel svoj zagovor, »in da sem se voziral v veseli družbi —«

»Ne mislim tega,« je rekla, »čeprav sem slišala o tem in ne morem reči, da mi je všeč. Temveč vaše življenje nasplošno,

vaše kupčije. So ženske na svetu, ki bi lahko takoj poročile moža kakoršen ste vi, in bi bile srečne, jaz pa ne bi mogla. In čim bolj bi bila naklonjena takemu možu, tem nesrečnejša bi bila. In moja nesrečnost, veste, bi zopet delala njega nesrečnega. Naredila bi napako in on bi naredil enako pogreško, čeprav bi to njega ne težilo tako močno, ker bi še vedno imel svoje posle.«

»Zosle!« — je dahnil Daylight. »Kaj pa je napačnega pri mojih poslih? Igram pravično in pošteno. V njih ni nič, kar se ne more reči o večini kupčij in poslov, bodisi velikih družb ali pa lažnjivih, goljufivih majhnih špecerijskih trgovcev. Jaz igrar povsem po pravilih igre in mi ni treba ne lagati ne goljufati ne prelomiti besede.«

Deda je olajšana pozdravila preokret v razgovoru in obenem ugodno priliko, da mu pove svoje mnenje.

»V starodavni Grški,« je pričela pedantično, »so smatrali tistega za dobrega državljanca, ki je gradil hiše, sadil drevje —« Pretrgala je stavek in ni čakala, da bi dovršila stavek, ampak je naglo naredila sklep. »Koliko hiš ste pa vi sezidali? Koliko dreves ste vi vsadili?«

Zmajal je z glavo, ker takega dokazovanja ni razumel.

Damske novosti

»Kasha« (Kaša) blago v vseh barvah od Din 190 za 1 m dalje, širina 140 cm. Zahtevaite vzorce, pošilja se po pošti.

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Cerkveni vestnik.

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima danes ob 5. pop. shod. Pred shodom bo ob 4. odborova seja. — Polnoštevilo.

Naznanila.

Oblasti zbor Cecilijinega društva za stolno župnijo v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, dne 10. maja 1925 ob četrti na 11. v orglarski šoli v Ljubljani (Poljanska cesta 4, II. nadst.). Na sporedu je poročilo odbora in volitev odbora. Člane in prijatelje našega društva vljudo vabimo k obilni udeležbi.

Predavanja o zdravstvu. Šesto predavanje o zdravstvu v okviru Ljudske visoke šole v Ljubljani se vrši danes v torek, dne 5. t. m. ob 6. zvečer v veliki dvorani na univerzi. Predava g. primarij dr. Fr. Göstl o predmetu: Oskrba umobolnih. Na to aktualno predavanje opozarjamo našo javnost.

Izlet Stolne prosvete v Repnje. Prijave se sprejemajo samo do srede zvečer. Obed 20 Din, voz od Vižmarji do Repenj 10 Din. Nabijo se tudi nečlani somišljeniki. Naznanila sprejema tudi naša uprava.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 6. maja 1925 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritličje, desno.

Ogled tovarne platnenih izdelkov v Jaršah in nato pešizlet v Lukovico priredi za svoje članstvo in njihove sorce Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v

Ljubljani v nedeljo, dne 10. majnika 1925. Spored prireditve: Zbirališče ob 7.30 zjutraj pred glavnim kolodvorom, odhod iz glavnega kolodvora ob 7.55 zjutraj, po dohodu v Jarše ogled tovarne, po ogledu odhod v Lukovico, ob 1 popoldne skupno kosilo v gostilni pri Vidicu v Lukovici, popoldne prosta zabava in pevski nastopi, povratek z večernim vlakom. Prijave za udeležbo sprejema društvena pisarna (Gradišče 17, I. nadst., telefon 552) do najkasneje četrtega, dne 7. maja zvečer. Prijava za vse udeležence obvezna, da se pravočasno naroči potrebne vagone in zadostno kosil. — Odbor.

Turistika in sport.

HASK, Zagreb: Ilirija 2:0. Sestave moštva: HASK: Mitrović — Benković, Kunst — Marjanović, Premrl, Križ — Jeren, Agić, Cindrić, Vinek, Plazzeriano. — Ilirija: Miklavčič — Pogačar, Beltram — Zupančič I, Zupančič II, Lado — Poduje, Oman, Milan, Seger, Pevalek II. — Sodnik: Vodišek publike pribl. 2000. — Nedeljski nastop renoviranega nogometnega moštva Ilirije je prinesel nemilo razočaranje. Ne toliko radi izida, ker podleči HASKu z 2:0 samo na sebi gotovo ne znači neuspeh, temveč radi inferiorne igre ilirijanskega forwarda, ki je popolnoma zatajil, ako odračunamo neumorno ter kolikor toliko solidno igro Omana. Docela zgrešena je bila postava leve zveze Sagra, ki je pač v prve pol ure podal koristno igro ter neprestano orožal HASKov gol s svojimi znanimi razantnimi strelji, toda je nato opešal ter v drugem polčasu le še statiral. Poleg njega je bil v dru-

gem polčasu izrazito slab srednji napadalec Milan, ki je menda vsled zatajitve Sagra zgubil vso voljo do igre in običajno borbenost. Tudi novo desno krilo, »hajdukovec« Poduje, je ostal mnogo dolžan, medtem ko je Zupančič I na svojem mestu kot desni half vsaj defenzivno ustrezal. Ostalo moštvo predvsem centerhalf Zupančič II, je bilo požrtvovalno in na mestu, četudi v taktičnem oziru ni bilo vedno na višku. Golman Miklavčič je imel pri cornerju, iz katerega si je napravil lasten gol, očitno smolo, kasneje pa je igral prav dobro. V splošnem se Ilirija za večeršnjo igro ne more pohvaliti, da jo je spremljala sreča. Ne glede na množico neizrabljenih takozvanih sigurnih šans pred golom, so se ji odbili trije razantni strelji od prečnice HASKovega gola in celo enajstmetrovka je ostala brezuspešna.

HASK je podal v ledeljo morda svojo najboljšo in najlepšo igro od vseh svojih dosedanjih nastopov v Ljubljani. Moštvo je v tehničnem pogledu na odlični stopnji, je dobro vibrano in energično v startu. Edino forward tekom drugega polčasa ni znal razviti potrebne prodornosti in strelskih vrlin. Daleko najboljši del moštva predstavljajo halfi, med njimi zopet Križ, ter v forwardu desna stran s Cindričem. Slabša je branilska dvojica, ki tudi fizično ne odgovarja za to »stroko«.

Igra je pričela z veliko ofenzivo Ilirije ki je trajala žal le nekako četrt ure. Ilirija je podala v tem delu tekme krasno napadalno igro, HASKov gol je stal neprestano pod težkimi strelji Sagra, Milana in Omana. Radi handsa Kunsta diktirana »enajstka« naj

bi Iliriji prinesla zaslužen gol, toda Seger je pognal kazenski strel v golmana in in od tega hipa dalje prevzema inicijativo Hask. Iz Plazzerianovega cornerja, katerega Miklavčič po nesreči sam odbije v mrežo, nastane vodilni gol za Hask in nedolgo nato doseže Cindrić iz teže pozicije še drugi gol. V drugem polčasu je imela Ilirija skoro brez prestanka rahlo premoč, katere totalno indisponirani forward ni bil zmožen izrabiti. Ni preveč rečeno, ako trdimo, da bi dosegel drug forward s preciznim strelom, najbrže kak drug dan tudi forward Ilirije, iz šane, ki jih je imela trojica Milan—Seger—Pevalek prav lep rezultat.

Sodnik g. Vodišek je imel igro trdno v rokah in je rešil svojo nalogo v popolno zadovoljstvo obeh moštva.

V Zagrebu je gostovala v soboto in nedeljo renomirana dunajska Hakoah, momentano po prvenstveni tabeli prvi dunajski klub. Oba dni je imela za protivnika Gradjanski SK. Rezultat prvega dne 0:0, drugi dan 2:1 za Gradjanski, kar znači za zagrebški klub velik in razveseljav uspeh. — V Beogradu se je vršila prvenstvena tekma med sreditima lokalnima rivaloma Jugoslavijo in Beogradskim SK, ki je končala z nenadejano visoko zmago državnega prvaka Jugoslavije v razmerju 8:2. — V Pragi se je Sparti posrečilo poraziti dunajski W. A. C. s 4:2.

Poizvedovanja.

Zgubila se je v soboto 2. t. m. na potu od Ljubljanske kreditne banke do Sv. Petra ceste srečka. Pošten najditelj se naproša, da jo prinese v upravo lista.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Oplograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ul. 6/I. Telefon št. 980

KUCHARICA in DEKLE

za vsa hišna dela z dobri mi spricivali, se spremeta za nastop v osmih dneh. Vprašati: Dunajska cesta št. 36, levo. 2913

IZURJEN MIZAR

ŠČE dela pri kakem boljem mojstru. Cenj. ponudbe s navedbo plače poslati na upravo pod »Zanesljiv« 2922

Sprejme se NOČNI ČUVAJ.

Ponudbe pod »Nočni čuvaj« št. 2917 na upravo lista.

POTNIKA

za Slovenijo išče zavarovalnico v Ljubljani. V tej stroki izvežbani imajo prednost. Ponudbe na upravo lista pod »POTNIK« št. 2911.

Prodajalka

pridna, poštena, vestna, se takoj sprejme. — Prednost imajo izučene v papirnatih stroki. Ponudbe s prepisi spricval na upravništvu lista pod: Prodajalka takoj.

DEKLICA

se sprejme, starost 15 let, poštenih staršev, z dežele, za modistovski obrt. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod šifro: »Čedne zunanosti in poštena« na upravo lista pod št. 2930.

Več hrastovih in orebovih spalnih oprav

in PISALNIH MIZ poceni naprodaj pri mizarju JOS. KURNIK, Zg. šiška. 2860

SOBA

z eno posteljo, se ODDA gospodu. Električna luč ter razgled na cesto. Naslov v upravi lista pod št. 2926.

SIVANJE SPREJME

v popravilo in krpanje moškega, ženskega in otročjega. — Hrenova ulica št. 19, pritličje — Ljubljana. 2928

LOKAL

sredi Ljubljane, primer. za pisarno ali vsako trgovino, obstoječ iz dveh prostorov, se takoj odda. Ponudbe na upravo pod »Prilika« 2912.

VIOLINE

slabe (tudi pokvarjene), kupim ali zamenjam z dobrimi. Ponudbe pod »Violina« št. 2923 na upravo lista.

Pletene sandale

35/45 Din 130.—, moške kakor ženske BOKS čevlje Din 185.—, ženske nizke čevlje Din 120.—, bele otročje čevljčke 19/25 Din 20.— prodaja, dokler traja zaloga — Konkurencija, Ljubljana VII.

Brivci, pozor!

BRIVNICA, dobro idoča, 4 leta obstoječa (vsak more delati en mesec, da se prepričaj, se proda ali zamenja za brivnico v Ljubljani. — Naslov v upravi pod 2910.

Železna blagajna

za shrambo knjig, dobro ohranjena, se kapi. — Ponudbe je nasloviti na upravo »Slovenca« pod »1«.

KOLARJI, POZOR!

Ugodno prodam popolnoma suh jesenov les: plohe, pešta in špice. Za kolarje-zadržnike posebnega pomena. — Kje, pove uprava št. 2919.

Javna zahvala.

Podpisani se tem potem najpriznaneje zahvaljuje za velikodušno darilo gg. Karol Polaku in dr. Meglerju, kakor tudi vsem delavcem in delavkam, ki sem je prejel ob času moje bolezni.

ALOJZIJ ZURLINI.

Prodaja se dobro ohranjeni

landaver.

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2916.

SREBRNE KRONE

kupujem. — Ponudbe upravi lista pod šifro »KRONE«.

2 kozi švicarske pasme, breji, naprodaj. Stara pot 8 — Ljubljana.

Svoje veliko, ceno STANOVANJE

sredi Ljubljane, zamenjam tudi z dražjim in neugodnim z onim, ki odkupi pohištvo 2 sob, predsobe in kuhinje za 25.000 Din. Zamenjam tudi v novo hišo z višjo najemnino ali v drugo mesto. Nujne ponudbe pod »Mestni trg« na upravo »Slovenca«.

Radi opustitve trgovine prodajam zlatino, srebrno, vsakovrstno jedil. orodje in birmanska darila, po zelo znižanih cenah. — JOS. SELOVIN-ČUDEN, Ljubljana, Meshni trg.

Damski in deklški slamniki

po znižanih cenah RAVNOKAR DOŠLI!

Oblike, damske od 70 do 150 Din, - otroške od 50 do 70 Din, - nakitni od 100 Din naprej, dokler traja zaloga. Ogledajte si cene v izlozbi!

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Mineralno in blatno

Kopališče DARUVAR

radioaktivni topli izvori 38 do 50° C
Najuspešneje zdravljenje: ženskih bolezni, revmatizma, podagre, išiasa, slabokrvnosti in splošne slabosti

Celo leto otvoreno! Ugodno letovišče!
Zmerne cene. Ugodne železniške zveze!

Izven glavne sezone znatni popust!

Zahtevajte prospekte od Ravnateljstva kopališča.

Platnene čevlje

ZA DAME dobite pri tvrdki

M. TREBAR — Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6 — po sledečih cenah:

Beli, platneni, na 1 špango, z leseno peto	120 Din
Beli, platneni, na 2 špangi, z leseno peto	120 Din
Beli, platneni, na trake, z leseno peto	120 Din
Sivi, platneni, na 1 špango, z leseno peto	120 Din
Sivi, platneni, na 2 špangi, z usnjeno peto	120 Din
Sivi, platneni, na trake, z usnjeno peto	120 Din

POŠILJA SE TUDI PO POŠTNEM POVZETJU!

FIŽOL

VSEH VRST kupi FRAN

POGAČNIK

Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Železni pult

za shrambo knjig, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe upravi lista pod št. »100«.

GOSJA JAJCA

češke pasme, puranja za valenje proda graščina Jerjav-grad, p. Dol pri Lj. 2920

POZOR! POZOR!

Ostanki za perilo

so naprodaj po polovični ali celo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! Resljeva cesta 30, I. nad., desno.

Ivanka Hafner

danes 4. maja ob 1. popoldne, v 77. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo, 6. maja ob 3. popoldne iz hiše žalosti na pokopališče na Zale.

Kamnik, dne 4. maja 1925.

Zalujoče rodbine:

ALBRECHT, GOLLI, HAFNER.

Anica Zrimšek

blagajničarka trvdke Grobelnik

ki je v soboto, dne 2. t. m. ob pol 12 ponoči po daljši, mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, za vedno zatisnila zemске oči. — Pogreb preblage rajnice pojde jutri, v torek 5. t. m. ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, na Miklošičevi cesti 9, k Sv. Križu. Priporočamo jo v pobožen spomin.

Ljubljana, dne 4. maja 1925.

ZALUJOČI STARŠI.

Električne tvornice Škodovih zavodov v Piznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo: Ljubljana, Selenburgova 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in na'cenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani! Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prodajanje in kreditiranje vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 605, 606